

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletne 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ceekvni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inzerate.
Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

V imenu Nj. Veličanstva kralja

Okrožno kot zborna sodišče v Ljubljani je vsled naredbe z dne 25. III. 1940, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljala dne 16. IV. 1940 javno pod predsedstvom sos. Broliha Ivana, v navzočnosti sos. dr. Felaher Julija in sos. dr. Pompe Leona kot sodnikov in n. p. Klemenca Staneta kot zapisničarja, zastopnika zasebnega tožila dr. Krivica Rudolfa, prostega obtoženca Skoberne Slavka in branilca dr. Černeja Darkota o obtožbi, katero je dvignil zasebni obtožitelj dr. Pichler Franc zoper Skoberne Slavka zaradi prestopka čl. 32-1 zak. o tisku in je po predlogu zastopnika zasebnega tožila, naj se obtožena kaznuje v smislu obtožnice, dne 16. IV. 1940 razsodilo takoli: Obtožene Skoberne Slavko, sin Alojza in Neže roj. Konajzler, roj. 16. III. 1916 v Hambornu v Nemčiji, pristojen v Celje, novinar, samski, stan. v Celju, Masarykova 6, še nekažnovan, je kriv, da je spisal in objavil v št. 201 a dnevnika »Slovenec« z dne 3. IX. 1939, ki je izšel v Ljubljani, na strani 16 v drugem stolpcu, članek »Dr. Senčar in tovariši oprešeni«, v katerem med drugim piše o sodbi v kazenski zadevi proti dr. Senčarju in tovarišem sledeče: »Posebno je se sodišče ugotovilo, da izjava, katero je podal obdolženi Kralj v pisarni dr. Pichlerja, nima nobene vrednosti, ker je bila ta izjava izsiljena na ta način, da se je Kralju obljubilo, da se proti njemu milijonska tožba ne bo vložila. S tem je priobčil na način, označen v čl. 1 zakona o tisku, o zasebnem tožilu nekaj neresničnega, kar ugreza škodovali njegovi časti, dobremu imenu, družabnemu ugledu in pridobitniškemu kreditu ter zakrivil prestopok zoper čast po čl. 32-1 zakona o tisku ter se obsoji po čl. 56-11 zak. o tisku z uporabo § 71, t. 5 k. j. na skupno 300 din denarne kazni, plačljive v smislu čl. 40 zak. o tisku v 8 dneh po event. odreditvi izvršitve iste in spremenljive v slučaju nezaključnosti v 5 dni zapora. Izvršitev te kazni se v smislu § 63 k. z. odloži za dobo 1 leta. Nadalje se obsoji po § 336, 314 k. p. na plačilo stroškov kazenskega postopka in event. izvršitve kazni, ki se morajo po čl. 40 zak. o tisku plačati v 8 dneh po pravomočnosti sodbe in ki se po § 300 k. z. izrek za izvršiljive ter v smislu čl. 62 zak. o tisku, da mora plačati zasebnemu tožilu materialno odškodnino v znesku 120 din, in sicer v 14 dneh po pravomočnosti sodbe (čl. 40 zakona o tisku). V smislu čl. 63 zak. o tisku mora obtožene na svoje stroške objaviti dopisovito del te sodbe na čelu dnevnika »Slovenec«, in sicer v eni izmed prvih treh števk, ki izidejo po dostavitvi pismene pravomočne sodbe. Roke obtožene Kazen je bilo odrediti po členu 56-11 zak. o tisku z zaporom do 3 let in v denarju do 20.000 din. — Ker ni nih obtožilnega in upoštevajoč olajšalne okoliščine: priznanje, obžalovanje, neoporečnost, dejstvo, da je oht. zavedla k napenju trditvi pomolna trditve drž. tožila — pismeni obtožnici in na da je bila Kraljeva izjava sama do facto res izsiljena, je sodišče uporabilo § 71, t. 5 in izreklo namesto zapora kazni 240 din in poleg tega še denarno kazen 60 din ter uporabilo § 60 k. z.

Na vsej zahodni fronti se razvija boj za življenje in smrt

Nemški pritisk je najhuši pri Liege - Strašni dvoboji med letali - Borbe letal z oklopnimi četami - Razdejanja za frontami - Prvi sunek na Maginotovo črto

V soboto zvečer, dne 11. maja, to je po drugem dnevu nemške ofenzive proti Belgiji in Nizozemski, je bil položaj vzdolž cele belgijske in nizozemske meje še nejasen. Zavezniška poročila so poudarjala, da je bilo nemško prodiranje čez mejo povsod ustavljeno in belgijski vojni minister general Denis je izjavil v belgijskem parlamentu, da je bil prvi dan za Belgije zelo ugoden in da sovražnik nikjer ni mogel čez utrdbe ob meji. Na Nizozemskem so se ves čas kar naprej spuščali nemški padalci in skušali zasesti posamezna nizozemska letališča. V soboto zvečer je nizozemsko poveljstvo objavljalo, da so bila vsa nizozemska letališča očiščena nemških padalskih oddelkov, nizozemska vojska pa je v mestu umika na utrjene položaje. Tudi poplave potekajo vseh vodov v polnem redu.

Toda močnejši nemški sunek je moral biti izveden od sobote na nedeljo. Nemške čete so že v soboto prodrele do Maastrichta, ki leži blizu meje med Belgijo in Nizozemsko. Tam se je nato nemškim četam posrečilo na enem mestu prodreti do Albertovega kanala in ga prekoračiti. V Belgiji je nastalo precejšnje vznemirjenje, zlasti še, ker so nemška poveljstva objavljala, da so

nemški oddelki zavzeli eno najvažnejših utrdb v trdnjaviškem sistemu pri Liegu. Nemško poveljstvo je izjavljalo, da je to trdnjavo nemška vojska zavzela s pomočjo nemških letal, ki so na to prvo utrdbo pri Liegu metala novo nemško orožje — letalske eksplozivne bombe ogromnih razmerij. Nemška letala uporabljajo odslej te bombe predvsem za razbijanje vsakovrstnih obmejnih utrdb. Pritisk na Liege je moral naraščati in belgijski parlament se je sestel v nedeljo dne 12. maja. Sam predsednik vlade Pierlot je imel govor in pojasnil, zakaj so nemški motorizirani oddelki mogli vdreti čez Albertov kanal. Nemški oddelki so vdrl čez kanal po dveh mostovih, ki jih belgijski častnik, ki bi moral pognati oba mosta v zrak, ni mogel več doseči. Bomba iz nemškega letala ga je ubila. Ko so nemške motorizirane kolone že vdrale čez mostove, se je neki belgijski častnik pritožil, da onega mostu in ga pognal v zrak in to dejanje plačal s svojim življenjem. Nato so nemške motorizirane kolone prodirale naprej čez drugi most in ta most so po zadnjih vesteh angleške letalske bombe poznale v zrak. Bitka za kanal je še v polnem teku in nemški oddelki se vozijo s pontonskimi čolni čez kanal,

vendar pa jih pri tem topniški ogenj silno zažre. Sredi je poročilo belgijskega vrhovnega poveljstva poudarjalo, da je bilo povsod ustavljeno nemško prodiranje, kolonam pa, ki so prodrele čez Albertov kanal, je belgijska protiofenziva prizadejala velike izgube. Belgijsko protiofenzivo so pri tem že podpirali francoski in angleški motorizirani oddelki. Pred Liegom se trenutno razvija bitka, v kateri sodelujejo že vsi zavezniški oddelki.

Pri tem pa opravlja ogromno vlogo letalstvo, in sicer na obeh straneh. Nemško letalstvo vozi padalce v zaledje belgijske in nizozemske fronte, na Nizozemskem so nemška letala spustila na tla vse, kakor več tisoč padalcev, ker so nemški padalci celo v glavnem mestu Haagu uspeli zgraditi barike in se nekaj časa upirati nizozemski vojski. v Rotterdamu pa so padalci zasedli večeraj več poslopj in predmestij, kjer pa so jih nizozemske čete uničile ali ujele. Cilj teh nemških padalskih oddelkov pa je bil, zasesti vsa nizozemska letališča, takoj nato pa še glavna vladna poslopja. Pri tem jih često podpirajo nemške manjšine, ki žive na Nizozemskem. Kakor pa se more razbrati iz vseh poročil, ta nemška »peta kolona« do sedaj nikjer še ni mogla doseči odločilnejših uspehov. Njeno nastopanje pa je seveda imelo svoj psihološki pomen.

Dne 12. maja ves dan in pa ponoči so angleška letala bombardirala več nemških letališč ob nizozemski meji, prav tako pa so bombardirala vse glavne proge v Porenju, ki dovažajo nemške čete proti meji Belgije in Nizozemske. Nemška letala pa bombardirajo zavezniška letališča v Franciji, prav tako pa bombardirajo tudi razna železniška križišča v Belgiji in Nizozemski.

Dne 13. maja zjutraj bi bil položaj na zahodni fronti nekako naslednji: glavno delovanje ima v rokah letalstvo in je pri tem nemško letalstvo v hudi ofenzivi, dočim opravila zavezniško letalstvo uspešno obrambo. Po vesteh iz Londona bi naj bilo do sedaj sestreljenih 516 nemških letal, zavezniki pa so jih izgubili okoli 250. Nemško ofenzivo je začelo letalstvo, ki je imelo pri tem posebno nalogo. Nemške motorizirane kolone so v enem odseku onstran Albertovega kanala, ostali del srednje belgijske meje do Luksemburga pa drže belgijske čete, obenem pa so se tam razvrstile zavezniške motorizirane kolone. Na nizozemski fronti so nemške čete prodrele pri Yselu še naprej in ponekod se nizozemski oddelki umikajo že za svoje druge obrambne črte. Najhuše borbe so sedaj na belgijskem bojišču in v južnem Luksemburgu, nad Nizozemsko pa se razvijajo letalske bitke. Do pravega spopada na nizozemskih tleh še ni prišlo.

Nezmanjšan pritisk na Nizozemsko

Nemški padalci se stalno izkrcavajo Pri reki Ijsel so se Nizozemci umaknili

V zraku

Amsterdam, 13. maja. AA. Reuter: Od 4.45 dalje je bilo prebivalstvo danes že osemkrat alarmirano zaradi zračnih napadov. Veliko število nemških letal je letelo nad Nizozemsko v smeri proti zapadu. Nizozemsko protiletalsko topništvo je stopilo večkrat v akcijo. Ni še znano, kje so nemška letala metala bombe. Prebivalstvo je zelo disciplinirano ter zapusti ulice takoj, ko je dan prvi signal za alarm. Vojaške in policijske patrle križarijo po ulicah, ustavljajo avtomobile in legitimirajo sumljive osebe. Posebno je organiziran lov na padalce.

London, 13. maja. t. Havas: Med letalskim napadom na Rotterdam je bil ubit svetnik angleškega poslanstva Cartwright, več članov angleškega konzulata pa je bilo ranjenih.

Amsterdam, 13. maja. c. Reuter. Danes sta bili nad Amsterdamom sestreljeni dve letali. Od zjutraj so sovražna letala štrikrat napadla Amsterdam. Toda bomb niso metala. Policija se uspešno

bori proti padalcem. Po ulicah ne sme stati skupaj več kot trije oseb in nikdo ne sme imeti rok v žepu.

Na suhem

Amsterdam, 13. maja. AA. Nizozemsko vrhovno poveljstvo je izdalo ponoči ob 1.15 tole poročilo: Nemške čete so prekoračile reko Ijsel in Maas. Naše čete ob meji se krajema umikajo. Nizozemsko letalstvo bombardira nemške čete o priklji njihovega napredovanja. Ker v severnih pokrajinah ni obrambnih črt, so se nizozemske čete umaknile v meje. Umik je bil izvršen v popolnem redu. Nemški padalci so se spustili v raznih krajih, toda njihova akcija ni nikjer več nevarna. Številni padalci so brez cilja blodili ter so bili ujeti ali ustreljeni. Očitno je, da bodo Nemci še naprej uporabljali ta nedovoljen način vojskovanja. Nizozemske čete so bombardirale z vsemi sredstvi letališče Vaalhaven, tako da se lahko smatra, da je za sovražnika neuporabljivo. Čišče-

nja v Rotterdamu se nadaljuje. Nizozemska mornarica pazi, da se iz morske strani ne bi izkrcale nemške čete. Nizozemsko vrhovno poveljstvo je zadovoljno s sedanjim stanjem.

Amsterdam, 13. maja. t. Havas: V nizozemski prestolnici ni sedaj več nobenih nemških padalcev. Oborožena policija in močni vojaški oddelki krožijo v oklopnih avtomobilih po vsem mestu. Havasov dopisnik je videl, kako je policija pešala v zapore polne tovorne avtomobile nizozemskih narodnih socialistov, ob avtomobilih pa je korakala nizozemska policija z nabasanimi revolverji.

Nizozemske vojaške oblasti so sedaj v notranjosti Nizozemske popolnoma gospodarice položaja. Zjutraj ob 4 je bil dan znak, da se bližajo sovražna letala, ki so vrgla več bomb.

Angleški napori da bi dobili nadoblast v zraku

London, 13. maja. t. Havas: Letalsko ministristvo objavlja uradno poročilo, ki pravi, da so se letalskih bitk ob nizozemski obali prvič udeležila najnovejša angleška lovka letala.

Prvi spopad je trajal 5 minut in so angleški lovci zbili nemški bombnik »Junkers 88«, ki je hotel bombardirati tri angleške parnike. Ta nova angleška lovka letala imajo kontrolni stolpič na električni pogon. Neko tako angleško lovsko letalo je nato sestrelilo nemško bombno letalo znamke »Heinkel«, ki je padlo v morje.

Angleški letalski strokovnjaki odločno zanikajo nemške trditve, da bi bili Nemci sestrelili 20 angleških letal znamke »Spitfire«. Angleško letalsko ministristvo izjavlja, da je bilo poškodovano samo eno letalo te znamke.

Pač pa so angleška letala sestrelila mnogo nemških letal znamke »Messerschmitt«. Na Nizozemskem in belgijskem bojišču je bilo sestreljenih 200 nemških letal. Večina teh nemških letal leži na nizozemskem obrežju ali pa po nizozemskih in belgijskih letališčih. Angleški letalski krogi poudarjajo, da je angleško letalstvo dokazalo, da je v veliki premoči nad nemškim.

London, 13. maja. t. Havas: Letalsko ministristvo objavlja, da so angleške letalske sile z najmodernejšimi letali napadale nemške prometne zveze v zaledju nemške vojske. Angleška letala so izvedla več posrečenih napadov med Renom in nizozemsko mejo. Največ napadov je bilo izvedenih v noči med 12. in 13. majem — Angleški bombniki znamke »Blenheim« so zelo močno in uspešno bombardirali sovražne čete, ki so prodirale skozi vzhodno Belgijo. Vsa letala so se srečno vrnila domov. Ponoči so angleška letala bombardirala tudi letališče Waalhaven blizu Rotterdamu, ki je služilo od večeraj sovražnemu letalstvu.

Letalsko ministristvo sporoča, da z gotovostjo ve, da je bilo v teku večerajšnjih borb med angleškim in nemškim letalstvom uničenih

45 sovražnih letal. Z gotovostjo se lahko računa, da je bilo poškodovano najmanj isto število nemških letal. V istem času se ni vrnilo v svoja oporišča 35 angleških letal, toda kakor se je izvedelo, so nekatera teh letal pristala v Belgiji in Franciji. Na izvidniška letala so ugotovila, da je napravilo angleško letalstvo veliko škodo sovražnim letališčem na nizozemskem ozemlju.

London, 13. maja. AA. Letalsko ministristvo sporoča podrobnosti o udeleževanju angleških letalskih sil v zadnjih dveh dneh. Angleške letalske sile so z bombardiranjem povročile veliko škodo na onih letališčih na Nizozemskem, ki so jih zasedli nemški padalci. Ob tej priliki so bila letališča tako poškodovana, da je moral sovražnik uporabljati ob priliki spuščanja polja. Angleška letala so uničila z bombami dva mostova pri Maastrichtu. Napredovanje nemških motoriziranih oddelkov, ki so skušali prodreti v Belgijo in Luksemburg je s tem znatno oteženo. Prav tako so bile poškodovane železniške proge, ki vodijo iz Porenja proti Nizozemski. Angleška letala so bombardirala tudi tovorne vlake in železniške postaje. Nad pokrajino Haag je bilo zbitih več sovražnih letal, in to najmanj dve lovski in dve izvidniški letali. O nemških izgubah v zadnjih dveh dneh še ni točnih poročil. Za sedaj pa se točno ve, da je bilo zbitih najmanj 40 letal od sobote zjutraj do sredi. Poškodovanih pa jih je bilo vsaj toliko.

London, 13. maja. AA. Reuter: Reuterjev posebni dopisnik pri angleških letalskih silah v Franciji javlja, da so davi izvršili nemške zračne sile napad na ozemlje angleške zračne obrambe. Napad je trajal skoraj 4 ure. Smatra se, da je bil ta napad eden največjih, pri katerem so angleška borbeno letala takoj stopila v protiakcijo. Nemci so vrgli mnogo bomb in ponovili napad po eni uri. Ta nemška bombardiranja so trajala brez prenehanja po 15 minut. Našteli so skoraj 100 eksplozij.

Krvavi boji v Belgiji

Nemci poročajo, da je del trdnjave Liege že padel

Glavni stan vodje rajha in vrhovnega komandanta oborožene sile, 13. maja. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča: Napad nemških oboroženih sil na zapadu je dne 12. maja dobro napredoval. Na Nizozemskem nemške čete napredujejo zapadno od Viljemovega kanala in so prišle v zvezo s četami padalcev, ki so se spustili v Rotterdamu. V Belgiji se je nemškim četam posrečilo prekoračiti Albertov kanal tudi severozapadno od Maaselta. Nemške čete napredujejo zapadno od Liegeja, severno od reke Meuse v zapadni smeri in so vdrl v mesto Liege. Na utrdbah Liegeja se od 13. maja opoldne vije nemška zastava, dočim se nekatere utrdbe v tem okolišu še upirajo. Zapadno od Orta in v južni Belgiji je bil oddel napad francoskih čet. Nemška divizija v tem sektorju stalno napreduje. Predhodnice te divizije se že bližajo zastavljenemu cilju. Južno od Saarbrückena in jugovzhodno od Zweibrückena so se naši položaji znatno pomaknili naprej.

Pri tem je bilo zajetih nekoliko stotin sovražnih vojakov. Napredovanje nemških čet je uspešno podpiralo letalstvo, ki je oviralo koncentracije nasprotnih čet z bombardiranjem kolon na maršu. železniških križišč in prog. Nemško letalstvo je danes nadaljevalo veliko borbo za nadoblast v zraku v prostoru operacij na zapadu. Skupno je bilo 12 maja uničenih okoli 320 letal, od katerih je bilo v zraku zbitih 58, dočim jih je protiletalsko top-

ništvo zbito 72. Druga sovražna letala so bila uničena na tleh. Pri napadu angleških letal na prehode preko reke Meuse je nemška protiletalska artilerija zbila 25 aparatov, nemška eskadrila lovskih letal pa 16 letal. Lastne izgube so v razmerju s sovražnimi izgubami bile večeraj zelo majhne. Zbitih je bilo vsega skupaj 31 nemških letal. Tudi na morju je imel sovražnik velike izgube. Pred holandsko obalo je bila hudo poškodovana angleška križarka z bombami, potopljena pa je bila križarka vrste Southampton. Razen tega je bila potopljena tudi transportna ladja z 15.000 tonami, poškodovanih pa je bilo sedem trgovskih ladij. Pred Narvikom, kjer se udeležujejo pomnožene sovražne pomorske sile, je bil poškodovan neki rušilec. Razen tega je bila pred Hemsboj z bombami hudo poškodovana sovražna križarka. Nemške čete v Narviku vršijo borbo z mnogo močnejšim sovražnikom.

Liege še ni padel

London, 13. maja. AA. Reuter: Nemške čete napredujejo v okolici Maastrichta, kjer so njihove kolone dosegle Tongern. Zavezniško letalstvo je bombardiralo železniške proge in na nekaterih krajih ustavilo napredovanje nemških kolon. Tudi francoska oklopna enota je izvedla napad na nemške oddelke ter ustavila njihovo napredovanje pri Tongernu.

Trdnjava Liege se še vedno drži z izjemo ene njene utrdbe, katero se je posrečilo sovražniku zavzeti. Vsi mostovi v tem okolišu so bili pogrtani v zrak, dočim belgijske čete in zavezniška letala ovirajo napredovanje nemških čet.

Francoska poročila

Pariz, 13. maja. AA. Havas: Tudi četrti dan borbe na Nizozemskem, Belgiji in Luksemburgu je še vedno v znaku predhodnih operacij. Na mnogih krajih še niso stopile v akcijo glavne sile nasprotnih vojsk. Dasi so bile borbe precej hude, so se jih udeleževale samo motorizirane nemške enidine, katere je nemška komanda po svoji navadni taktiki porinila naprej.

Nizozemske in belgijske čete pa so že ojačene s francoskimi in angleškimi motoriziranimi edinicami, ki vrše vlogo zaščite prihajajočih velikih

zavezniških vojnih sil. Te čete popolnoma zadostujejo svoji nalogi, da branijo in ščitijo umikanje, da čim več preprečijo napredovanje sovražnika in da glavne zavezniške sile dobijo čim več časa za koncentriranje.

Kar se tiče gibanja glavnih sil, se v tukajšnjih vojaških krogih izjavlja, da se ta gibanja vršijo ne samo po prej določenem načrtu, temveč da se bodo izvršila še v krajšem času. Po pot-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

jenih vrsteh, ki so dopoldne prišle v Pariz, se položaj lahko smatra sledeči:

Nemški napad se še vedno razvija, kakor je to bilo sporočeno prvi dan, v dveh glavnih smereh: proti severu in proti jugu od Liegea. Belgijsko utrjeno področje, ki se na široko razteza okoli tega velikega valonskega mesta, se uspešno upira. Samo eno utrdbo, ki je zunaj glavnih utrdb, in sicer utrdba Emel na začetku Albertovega kanala na reki Meuse vzhodno od Maastrichta, je bila zavzeta. Severno od Liegea so Nemci ob Maastrichtu vrtili veliko oklopnih voz proti Tongreju in Hasseltu. Te kolone pa so pri svojem napredovanju zdale od velike težkosti zaradi močne akcije zavezniškega zrakoplovstva, ki bombardira in s strojnimi puškami napada motorizirane nemške kolone, katere imajo pri tem hude izgube. Istočasno so davi nastopila letala nad nemškim ozadjem vzhodno od Meuse, ki so razdirala železniške proge in prometne žile. Pri Tongreju so na ta način francoski motorizirani oddelki prvič napadli nemške čete ter so prvič nastopili tudi francoski napadalni oklopni vlaki. Rezultat tega prvega spopada je pokazal, da so francoski bojni vlaki po svoji moči in učinkovitosti najmanj enaki nemškim, ker je bilo po tem spopadu nemško napredovanje sanoi v okrajno Tongrejo takoj ustavljeno.

Bolj na severu na nizozemski fronti se zdi, da so Nemci na gotovih mestih predrl niozemske črte, na drugih krajih pa se Nizozemci uspešno držijo. Ni še posameznosti o razvoju operacij v tem okolišču. Kar se tiče nizozemske notranjosti, se zdi, da je sedaj končno odvrnjena, nevarnost padalcev. Ni resnično, da bi bila tekem predvčerajšnjega in včerajšnjega dneva situacija v notranjosti države nejasna. Davi pa je bilo za beleženo očitno zboljšanje. Največji del krajev, kjer so nastopali posamezni oddelki Nemcev, je bil očiščen, kar pa je ostalo, se sedaj likvidira. Južno od Liegea so Nemci z velikimi napori skušali pomakniti proti zahodu čez belgijske Ardene. Belgijske čete se umikajo med hudimi borbami. Tem četam pomagajo angleške zrakoplovne sile z masivnimi intervencijami in v neprestani borbi z nemškimi letali. Nemške kolone se počutijo zelo neugodno, ker je ozemlje hribovito in gozno, pa tudi zato, ker je bilo porušenih mnogo mostov.

V Luksemburgu so se francoske prednje čete, ki so večinoma konjenica, umikajo proti francosko-luksemburški meji, kjer so sedaj stopile v borbo glavne čete od Meuse do Longvija. Na nekaterih točkah se vrši borba na Francoskem, na nekaterih pa na luksemburškem ozemlju. Da bi zaščitili vojne operacije v Luksemburgu, so Nemci začeli nov napad vzhodno od reke. Ta napad je bil takoj ustavljen.

Na lorenški fronti ni prišlo, kakor se je moglo pričakovati, do splošnega napada, temveč je po hudi topniški pripravi prišlo samo do cele vrste lokalnih napadov v okolišču Forbacha in Orenthal. Mala francoska naprej pomaknjena oporišča so bila takoj opuščena ter so se po zapovedi čete utrdele v glavni obrambni črti. Nemci pri svojem napadu niso vztrajali. Razume se, da operacije na tleh spremljajo močna letalska delovanja, ki je v nekaterih krajih skrajno hudo, pa je uspeh teh značilnih bojev zaenkrat še težko ugotoviti. Nadaljuje se silno bombardiranje v Nemčiji sami in vseh zavezniških državah. Nemogoče je določiti število alarmov, katerih je bilo povsod zelo mnogo. Na borbenih črtah in v njihovem neposrednem ozadju se vršijo neprestane zračne borbe. Edino število o nemških izgubah v zraku so podale angleška zračna poveljstva, ki se nahajajo na kontinentu in ki pravijo, da so njeni piloti včeraj zbili 34 do 40 nemških letal.

Profinapad Angležev

Bruselj, 13. maja. AA. Reuter: Po še nepotrjenih vesteh se zdi, da so angleške čete izvedle srdit protinapad na Nemce med Liegejem in Maastrichtom. Most med veliko utrdbo Eben Eemel in Albertovim prekopom na cesti Maastricht-Tongeren je bil razstreljen. Imenovana utrdba je del obrambnega sistema iz leta 1914 ter predstavlja sedaj člen v verigi obrambne črte Albertov prekop-reka Meuse. Poročajo, da so nemške čete izvršile močan napad južno od Liegeja, da napadejo tudi s te strani močan sistem utrdb. Francoska vojska hitro napreduje v severni Belgiji, skupna zavezniška vojska pa na jugu Belgije.

Pariz, 13. maja. t. Havas. Z belgijskega bojišča prihajajo poročila, da se nemške čete južno od Liegea trudijo, da bi prodrele v smeri proti zahodu skozi belgijske Ardene. Belgijske čete pa jih odbijajo. Pri teh spopadih podpirajo belgijske čete predvsem angleška letala.

Na luksemburški meji se razvijajo bitke deloma na francoskem, deloma na luksemburškem ozemlju. Francoske čete trdno drže Longwy.

Vzhodno od Meuse so nemške čete izvedle nov spopad, toda nemška divizija, ki je skušala prodreti v tej smeri, je bila takoj ustavljena. Na lorenškem bojišču so pričakovali hud napad nemških čet, ki ga pa nato ni bilo. Samo okoli Forbacha je bilo nekaj spopadov.

Položaj na bojiščih bi bil po zadnjih vesteh naslednji:

Nizozemske čete težko prenašajo hud nemški pritisk, belgijske čete pa se upirajo v Ardenih. Na zapadu od Maastrichta je bilo ustavljeno nemško prodiranje zaradi uspešnega francoskega protinapada.

Razvile so se hude letalske bitke vzdolž francoske in luksemburške meje in pri Longwyju; vzhodno od Meuse je v teku velika bitka. Nemški napad je bil odbit. Nemci so izvedli več nenadnih napadov pri Forbachu tik pred Maginotovo črto.

Bruselj, 13. maja. c. Reuter. Jutranje belgijsko vojno poročilo pravi: Vso noč so trajale borbe v raznih odsekih. Povsod so naše čete ohranile svoje postojanke. Nemški motorizirani oddelki so silovito napadali. Povsod se bore naše čete ramo ob ramo s francoskimi in angleškimi četami.

Letalski boji

Pariz, 13. maja. t. Havas: Zavezniška letala so ponovno bombardirala zbiranja nemških čet vzhodno od Meuse, prav tako pa so razbijala nemške prometne zveze. Včeraj ves dan so pa francoske motorizirane enote napadale nemške čete. Tokrat so francoski tanki prvič v skupinah napadli sovražnika. Pri teh napadih je sodelovalo precejšnje število francoskih oklopnih oddelkov. V tem prvem spopadu med nemškimi in pa francoskimi tanki se je prav lahko ugotovilo, da so francoski tanki popolnoma enakovredni nemškim tankom. Na ta način je bilo popolnoma ustavljeno nemško prodiranje v pokrajini Tongres.

Severno od tod se je nemškim oddelkom na nizozemski fronti posrečilo prebiti nizozemske postojanke na raznih mestih. Drugod pa se Nizozemci dobro držijo.

Nova angleška vlada se je predstavila parlamentu

London, 13. maja. t. Havas. Danes popoldne je bila seja spodnje zbornice. Seja se je predstavila parlamentu nova angleška vlada. Zbornica je bila polna poslancev, prav tako pa so bile polne vse lože.

Churchillov govor

Ko sta skupno vstopila v zbornico Churchill in Chamberlain, so ju poslanci vsi navdušeno pozdravljali. Takoj se je dvignil novi predsednik vlade Churchill in izjavil med drugim:

Moja nova vlada se ni v celoti sestavljena in bo cela vladna lista gotova jutri. Parlament naj odloži svoje seje do 21. maja. Vendar pa se bo lahko sestel, kadar bo to potrebno.

Nato je bila zbornici predložena resolucija, ki izreka zadovoljstvo nad tem, da je bila sestavljena nova vlada, ki hoče nadaljevati vojno z Nemčijo do zmage.

Churchill je pripomnil k tej resoluciji, da bo Anglijo zahteva po zmagi še mnogo stala in da bo pot do zmage še dolga in kruta. Toda za nas ni mogoče življenje brez zmage. Naša politika je sedaj samo ta, da moramo voditi vojno na suhem, na morju in v zraku z vsemi silami, kajti borimo se proti strahotni nadoblasti, ki si v človeški zgodovini še nikdar ni zbrala v svoj spisek toliko zločinov (silno ploskanje).

Za Churchillom je govoril delavski poslanec Smith, ki je izrekel, da želi delavska stranka največje uspehe predsedniku vlade. Liberalni poslanec sir Percy Havis je ugotovil, da je znano, da je Churchill odločen mož in da bo zagrabil pravilno za svoje delo.

London, 13. maja. c. Reuter. Svoj govor v spodnji zbornici je Churchill zaključil z besedami: »Mi se vojskujemo za zmago, mi se vojskujemo na morju, na suhem in v zraku, mi se vojskujemo in kdo je močnejši od nas?«

Halifaxov govor

London, 13. maja. t. Havas: V lordski zbornici je bila danes popoldne tudi seja. Na seji je vladal zastopnik novi lord-kancelar sir John Simon. Prvi je povzel besedo zunanji minister lord Halifax, ki je izjavil med drugim:

Najprej se moramo zahvaliti Chamberlainu, ki je kot predsednik vlade opravil veliko delo za našo domovino. Prav nič se ne bojim, da bo zgodovina pravilno ocenila njegove napore za mir in pa vse njegovo delo potem, ko je izbruhnila vojna (ploskanje).

Njegovega naslednika Churchilla pa tudi lordska zbornica še dobro pozna in zato lahko popolnoma zaupa njegovemu delu.

Nato je lord Halifax obsodil nemško postopanje proti dvema malima nevtralnima državama.

Mi smo srečni, da je prestolonaslednica princesa Julijana srečno prišla v našo državo. Prav tako pozdravljamo njenega moža princa Bernharda in njegovi hčerki.

Bitka na zapadu je sedaj v polnem teku. Ta bitka je usodna in bo odločila v vseh oziirih. Na Nizozemskem se Nemci trudijo, da bi zasedli utrjene postojanke ter si pri tem v odlični meri poslužujejo svojega letalstva in svojih padalcev. Nemčija uporablja padalce v popolnem nasprotju s predpisi mednarodnega prava. Nemški padalci niso bili oblečeni samo v nizozemske in zavezniške uniforme, ampak celo v obleko duhovnikov in v ženska oblačila. Bitka s padalci je bila posebno dramatična v Rotterdamu. Belgijske čete se dobro držijo za belgijskimi utrdbami in se sedaj posebno hudo bore severno-zahodno od Liegeja proti nemškim četam, ki se jim je posrečilo prodreti čez Meuse.

V Italiji demonstrirajo proti Angliji in Franciji

London, 13. maja. AA. Havas. Pooblaščen krogi trdijo, da je veleposlanik v Rimu sir Percy Loraine zahteval v imenu angleške vlade pojasnilo od italijanske vlade glede incidentov, ki so se dogodili v Rimu in ob kateri priliki so bili žaljeni nekateri člani angleškega veleposlaništva. Angleški pooblaščen krogi trdijo dalje, da je dobil sir Percy Loraine navodila od angleške vlade, naj opozori italijansko vlado na neugoden vtis, ki ga povzročajo protiangelske manifestacije v gotovih italijanskih mestih.

Rim, 13. maja. t. Havas. Angleški konzulat v Italiji so opozorili vse angleške državljane, ki se začasno mude v Italiji, da naj takoj ukrepe vse potrebno, da bi lahko v najkrajšem času zapustili Italijo, če bi se zgodilo kaj izrednega.

Prav tako je angleško poslanstvo pri Vatikanu opozorilo semenišnike, ki žive v Rimu in so angleški državljani, da naj pripravijo vse potrebno za odhod.

Objavljeno je bilo, da so povečali vse straže okoli poslopj francoskega in angleškega veleposlaništva. V bližini poslopj so razmestili tudi italijanske čete, ki naj bi takoj posredovale, če bi kdo hotel demonstrirati pred zavezniškimi veleposlaništvoma.

Po rimskih ulicah korakajo večje skupine di-

Ma smo Belgijcem in Nizozemcem poslali vso možno pomoč, in sicer na morju, na suhem in v zraku. Angleške in francoske čete se že bore s sovražnikom na suhem, prav tako pa so naša letala prizadejala hude izgube nemškemu letalstvu.

Na Norveškem se nadaljuje bitka okoli Narvika in naše čete prodirajo zdaj proti jugu od Narvika. Naše čete so že prišle v stik z nemškimi četami, ki prodirajo od Namsosa.

Nato je Halifax govoril o razgovorih, ki jih je imel z norveškim vojnim ministrom in ministrom za zunanje zadeve. Oba sta se vrnila spet v domovino z zagotovilom, da kljub nemškemu napadu na Nizozemsko in Belgijo Anglija ne bo nehala podpirati norveškega naroda v borbi proti napadalcem.

Mi se borimo za to, ker se mora mednarodno življenje zgraditi na spoštovanju pogodb in zakonov in da se ne smejo vrniti časi, ko so vladali zakoni džungle. Kjer vladajo zakoni brezpravja, tam se zasmejujejo krščanske čednosti in krščanski ideali. Mi bomo prav gotovo še mnogo trpeli in morali doprinesati še velike žrtve v borbi proti temu sovražniku. V tej borbi pa bomo zmagovali v prepričanju, da opravljemo zaslužno delo tudi za svoje duše in da pripravljamo srečnejšo dobo vsemu svetu. Sestava nove angleške vlade je odgovor nevarnostim, ki nam groze iz najnovejših posegov narodno-socialistične Nemčije.

Japonska se razburja zaradi nizozemskih kolonij

Pariz, 13. maja. t. Havas. Iz Tokija poročajo, da je imel tamkajšnji angleški veleposlanik razgovor z japonskim zunanjim ministrom Arito. Razgovora se je udeležil tudi francoski poslanik.

Poudarjajo, da sta se zavezniška veleposlanika pogovarjala z japonskim zunanjim ministrom o položaju Nizozemske Indije. Japonski zunanji minister je zagovarjal mnenje, da se ne sme ohraniti samo teritorialni status quo, ampak tudi gospodarski status quo Nizozemske Indije. Japonska vlada misli, da se gospodarski položaj Nizozemske Indije ne sme spremeniti.

Zavezniška diplomata pa sta odgovorila, da je gospodarski položaj Nizozemske Indije popolnoma odvisen od nizozemske vlade in da samo nizozemska vlada lahko razpolaga z bogastvi te kolonije. Vendar pa je gotovo, da nizozemska vlada ne bo ničesar ukrenila proti japonskim kolonistim.

V Tokiju pa se širi govorica, da bi vladi v Berlinu in Moskvi z zadovoljstvom pozdravili delstvo, da bi se Japonska vplela v vojno v tem odseku. Prevladuje pa prepričanje, da se bo japonska vlada zavedla tega, da ima največ koristi, če se ohrani sedanje stanje Nizozemske Indije.

Tokio, 13. maja. AA. DNB: Japonski list »Asahi Simbun« javi, da je bil danes razgovor nizozemskega zastopnika z zastopnikom japonskega zunanjega ministrstva glede zasedbe obeh otokov Curacao. Kakor piše ta list, je nizozemski zastopnik izjavil, da na omenjenem otoku ni nobene vojske kakor je v Holandski Indiji, in da je zato nizozemska vlada dovolila, da čete zapadnih sil zasedejo oba otoka. Nizozemski zastopnik je izjavil obenem svoje mnenje, da nizozemska vlada ne bo poverila zaščito Holandske Indije nobeni tretji sili. Isti list dostavlja, da bo Tokio

Naše odposlanstvo zapustilo Moskvo

Moskva, 13. maja. AA. Tass: Jugoslovanska gospodarska delegacija, na čelu katere se nahaja bivši finančni minister dr. Milorad Gjorgjevič, je zapustila Moskvo in se odpeljala v Belgrad. Na postajo v Moskvi sta delegacijo spremlila pomočnik komisrja za zunanjo trgovino Kuharov in ravnatelj državne banke Vozjakov.

V zvezi s podpisom sovjetsko-jugoslovanske trgovinske pogodbe objavlja današnja »Pravda« članek, v katerem pravi, da je treba vzroke vpostavitve gospodarskih odnošajev med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo iskati v sedanjih vojnih razmerah. List naglašja, da je najvažnejše v tem trgovinskem dogovoru to, da so se Jugoslaviji odprli trgi na vzhodu. Nato naglašja, da so se pogajanja vršila v zelo ugodni atmosferi in da bo v kratkem dospela v Belgrad tudi stalna sovjetska gospodarska delegacija, v Moskvo pa jugoslovanska gospodarska delegacija. Delegaciji bosta imeli nalogo, da se preiščejo možnosti zamene medsebojnega blaga. Važno je pri tem pripomniti, da se je dogovorilo, da se bodo računali med seboj plačevali na podlagi kliringa.

Japonska se razburja zaradi nizozemskih kolonij

svojim diplomatskim zastopnikom v Haagu. Parizu in Londonu naročil, naj ugotovijo stvarne namene Nizozemske in zapadnih veleposlanikov. Odgovora japonskih diplomatov bo odvisno nadaljnje zadržanje Japonske.

Madžarska mobilizira na slovaški meji

Budimpešta, 13. maja. t. Havas: Uradno je bilo objavljeno, da je bilo vpoklicanih več letnikov rezervistov, ki jih bodo poslali v razna mesta severne Madžarske. Uradno izjavljajo, da so bili ti vpoklicani izvršeni zaradi tega, ker ima madžarska vojska v tem času svoje manevre.

Budimpešta, 13. maja. c. Na Madžarskem izjavljajo uradno, da so vpoklicali šest novih letnikov. Vpoklicani pa so predvsem prebivalci iz pokrajin, ki so bile včasih pod Češkoslovaško. Tako ima sedaj Madžarska pod orožjem 350.000 mož.

Tekme v slalomu na Okrešlju

Celje, 13. maja.

Na binkoštni ponedeljek je bila na Okrešlju tekma v slalomu v prirediteljske podružnice SPD. Okrešelj so obiskali številni zimski športniki iz Maribora, Celja in Ljubljane ter se udeležili smučarskih tekem. Proga je bila dolga 650 metrov.

Rezultati: 1. Herle 21,15; 2. Gradišnik Dušan 2,15; 3. Šipek 2,02; 4. Zadravec 2,214; 5. Jelen 2,24; 6. Knop 2,25. Najboljši čas dneva je dosegel Knop iz Celja 1,04.

Zilina, 13. maja. b. Pred 5000 gledalci je bila danes tekma med reprezentancama Zilina in Zagreba. Tekma se je končala z 2:2 (2:0).

Belgrajske novice

Belgrad, 13. maja. m. Zemljoradniška stranka je s 1. majem najela za svoj glavni odbor nove prostore v Balkanski ulici. V isti hiši je najela prostori za svoje tajništvo tudi belgrajska organizacija IHS.

Belgrad, 13. maja. m. Z ozirom na nedeljske občinske volitve, ki bodo po vseh podeželskih občinah v banovini Hrvatski, je z drugimi političnimi skupinami zavzel svoje stališče dr. Jovanović. Narodna kmečka stranka v svojem proglasu pravi, da se je stranka od ustanovnega občnega zbora zavzela za organizacijo stranke in se zato občinskih volitev ne bo mogla udeležiti v polni meri.

Belgrad, 13. maja. m. Iz Podgorice poročajo, da se je včeraj na poti od Podgorice proti Cetinju prevrnil s avtomobilom pomočnik notranjega ministra Arsa Petrovič, ki je ob tej priliki dobil poškodbe na obeh nogah.

Belgrad, 13. maja. m. V današnjih Službenih novinah je objavljena uredba o varčevanju življenjskih potrebščin, ki kakor znano, uvaja brezmesne dneve. Uredba bo postala veljavna tri dni po objavi v Službenih novinah, to je 16. maja.

Belgrad, 13. maja. m. S kraljevim ukazom sta napredovala pri državnem pravobranilstvu v Ljubljani za svetnika 4. pol. skup. 2. stop. Guzelj Milan in za tajnika 6. skup. Maus Pavle.

V finančnem ministrtvu je napredoval za davčnega inspektorja 6. skup. Zmuc Anton.

Belgrad, 13. maja. m. Okrožno sodišče v Smederevu je danes obsodilo na 14 mesecev strogega zaporu bivšega blaginjskega okrajnega sodišča v Smederevu Milojka Ilića, ki je bil obtožen za 42 kazenskih dejanj, zaradi poverbe 135.000 din državnega denarja.

Belgrad, 13. maja. m. V tukajšnji francoski cerkvi so včeraj praznovali praznik sv. Ivane Orleanske. Slovesni sv. maši so med drugim prisostvovali francoski poslanik na našem dvoru dr. Briger in vsi službenici poslanstva.

Belgrad, 13. maja. m. V nedeljo 19. maja dopoldne bo v Belgradu kongres Združenja rezervnih častnikov in bojnikov kraljevine Jugoslavije. Za udeležence, ki so državni službenici, je predsednik vlade g. Cvetković dovolil tridnevni dopust, ki se ne bo štel v redni letni dopust.

Belgrad, 13. maja. m. Predstavniki slušateljev belgrajskega vseučilišča, ki so člani zemljoradniške, radikalne, demokratske in socialne stranke, so imeli sestanek ter se na njem sporazumeli, da bodo ustanovili skupni delovni odbor. Ta odbor bo razpravljal o vseh vprašanjih, ki se tičejo akademske mladine in bo za vso akademsko mladinsko organizacijo v omejenem političnem klubu odredil skupine zdrženja.

Reke beguncev...

Nizozemska kraljevska družina pribežala v Anglijo

London, 13. maja. t. Havas. Nizozemska prestolonaslednica princesa Julijana je danes s svojim soprogom princem Bernhardom in obema hčerka-ma dopotovala v London.

Člani nizozemske kraljevske družine so prišli dopoldne na liverpolsko postajo v Londonu, kjer jih je pozdravil svak kralja Jurija VI., grof Harwood. Opoldne sta princesa Julijana in princ Bernhard obedovala pri kralju in kraljici v buckinghamski palači.

Kraljica Viljemina je ostala na Nizozemskem in princ Bernhard se bo takoj vrnil k njej, ker je njen prvi vojni pribočnik.

London, 13. maja. AA. Reuter. Velike množice beguncev iz Belgije in Nizozemske gredo proti zapadu. Nemci napadajo poleg nizozemskih in belgijskih tudi angleška in francoska letališča. Netočne so nemške trditve, da je bilo ob tej priliki uničenih 50 letal. Poškodovanih je bilo skupno samo osem letal in to štiri francoska in štiri angleška.

Angleška lovska letala so uničila v toku včerajš-

nje dneva 25 letal. Skupno pa je bilo zbitih 44 sovražnih letal.

Pariz, 13. maja. AA. Havas. »Matine« poroča, da prihajajo od snoči na severno postajo vlaki z belgijskimi begunci, ki jih sprejemajo francoske strežnice. Vlaki prihajajo z zamudami. Begunci pripovedujejo o zračnih napadih ter o padalcih, ki so se spustili v bližini Bruslja. Belgijski vojaki so se morali z njimi dolgo boriti.

Begunci, ki prihajajo iz Belgije, pripovedujejo, da so zračni napadi v Bruslju tako pogosti, da se ni vedelo, ali pomenijo signali začetek ali konec alarma. Begunci pripovedujejo tudi o priščnem sprejemu, ki so ga doživeli francoske in angleške čete v Belgiji. Ogromno število belgijskih beguncev potuje skozi Pariz v notranjost Francije.

London, 13. maja. AA. Reuter. Danes so v Angliji storili vse potrebno, da se evakuira 1 milijon 158.000 šolske dece iz angleških mest. To so sklenili zaradi zadnjih pogostih zračnih napadov in bombardiranj angleških mest. V vseh šolah so bili tudi zdravniški pregledi šolarjev. Danes obiškuje londonske šole okoli 450.000 otrok.

Za potrebe narodne obrambe

V časih, ki jih preživljamo, morajo vsa naša dejanja, vsa hotenja in vse naše misli služiti samo potrebam naše narodne obrambe in okrepitvi naših telesnih in duhovnih vrednot, ki so nam v dnevnih težkih preizkušnje tako zelo potrebne. Vsa svoja prizadevanja moramo danes podrediti enemu velikemu cilju: ohraniti v sedanji svetovni vihrji svoj narod neokrnjen ter telesno in moralno zdrav in krepak.

Temu cilju mora letos služiti tudi protituberkulozni teden. Ti dnevi ne smejo biti samo suhoparni nabiralni dnevi za potrebe slovenskega protituberkuloznega skrbstva, ali dnevi, v katerih se samo mimogrede spominimo trpljenja bednih bolnikov. Letošnji protituberkulozni dnevi morajo biti en sam praznični dan, v katerem hočemo sebi in svojem narodnim sosedom pokazati, da smo natančno zdravi in samozavestni narod, ki visoko ceni svoje telesno zdravje, katero je najboljšje jamstvo za naše moralne in gmojne odporne sile. V protituberkuloznem tednu mora biti ves narod razgiban, poln vselega razpoloženja in pripravljen za največje žrtve. V protituberkuloznem tednu hočemo kazati svojo ljubezen do narodne skupnosti, izražati svojo pripravljenost za pomoč potrebnim, v protituberkuloznih dneh hočemo simbolično izražati svojo voljo, da hočemo vedno in povsod krepiti narodno samozavest in krepiti naše skupne telesne in duhovne sile. Protituberkulozni teden mora biti veliki dan za naše ljudskozdravstvene potrebe, s tem pa tudi veliki dan za naše slovenske socialne potrebe, ki so tesno povezane s telesnim zdravjem posameznega človeka. Protituberkulozna zveza želi, da je letošnji protituberkulozni teden v vseh ožirih tako organiziran, da bo po svojih gmojnih in moralnih uspehih nadkrilil vse dosedanje podobne prireditve. Priprave

za protituberkulozni teden ne smejo biti suhoparne, brez ognja in sra, one morajo biti vsestransko pester, premišljene in take, da bodo dejansko razgibale ves narod. Posebno važnost polagamo na kraje ob naše narodni meji. V teh krajih mora ljudstvo čutiti, da ima v svojem narodu mnogo smisla za vzajemno samopomoč in polno zaščito, kadar pridejo v njegovo hišo težki dnevi bolezni in pomanjkanja. V protituberkuloznem tednu morajo dejansko sodelovati vse naše kulturne, športne in telovadne organizacije, vsak posameznik mora za potrebe našega protituberkuloznega skrbstva nekaj prispevati. Nič se ne sme izmikati, vsakdo mora samo poiskati priliko, da položi svoj dar potrebam naroda na oltar. Protituberkulozna zveza naproša vse krajevne protituberkulozne lige, vse slovenske občinske odbore, vsa naša narodna, kulturna, športna in telovadna društva, vsa podjetja, vse zdravnike in vse posameznike, da se s posebno vneto pridružio prizadevanjem za čim veličastnejšo in uspešnejšo izvedbo letošnjega protituberkuloznega tedna. Naša razgibanost v protituberkuloznih dneh mora biti vidna preko naših narodnih in državnih meja. Vsak naš korak v protituberkuloznem tednu mora simbolično izražati našo sposobnost za velike žrtve, ki jih od nas zahteva veliki čas.

Protituberkulozni teden se vrši v času od 19. do 25. maja. Obračamo se na našo javnost, da v teh dneh osredotoči svoje misli na trpljenje svojega naroda in se prizadeva, da to trpljenje v čim večjem obsegu lajša in zmanjšuje.

Prosimo razna društva in organizacije, da v teh dneh ne prireajo svojih prireditev ali pa samo v korist slovenskega protituberkuloznega skrbstva.

Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Koledar

Torek, 14. maja: Bonifacij, muč.; Pashal I. papež. Prvi krajec ob 21.51. Herschel napoveduje lepo ob severu, dež ob jugu.

Sreda, 15. maja: Kvatre. Izidor, kmet, spoznavalec; Zofija.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gošpod Václav Hofman, mešan mesta Jaroměř na Češkem, posestnik itd. Pokopali ga bodo v sredo ob 3. popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

Podpore družinam vpoklicancev na vežbo

Ministrstvo vojske in mornarice razglašajo: Ker so se v zadnjem času pojavili primeri nepravilno dodeljevanih podpor družinam obvezancev, poklicanih na vežbo, ali neposrednih in nedovoljenih intervencij poslovnih in drugih ljudi, je potrebno, da bi se izognili nepravilnostim, izkoristevanju ter zlorabam, da vedo družine poklicanih na vežbo tole:

Družinam vseh onih obvezancev, pozvanih na vežbo, ki so zaradi tega ostale brez nujno potrebnih sredstev za življenje, je zagotovljena državna podpora, kakor jo določa uredba o podpori družinam oseb, pozvanih na vežbo, katero je uveljavila kr. vlada dne 3. oktobra 1939 in je bila objavljena dne 4. oktobra 1939.

Po tej uredbi je odredjena dnevna podpora, ki se razlikuje po krajih druginje, poleg tega pa se vsem tem družinam daje dodekate za vsakega posameznega otroka do 16. leta.

Za zahtevanje te podpore je predpisana vložitve prošnje pristojni občini, odnosno mestnemu poglavarstvu in sklepajo o dodeljevanju podpore odbori, ki so bili v ta namen ustanovljeni pri vseh okrajnih sodiščih, in sicer brez kakršne koli intervencije in katerega koli posredovanja.

Izredna podpora

Poleg podpore, ki je odredjena po tej uredbi, je ministrski svet na posebno, izrecno zahtevo ministra vojske in mornarice sklenil:

da se vsem siromašnim družinam, katerih hranilci so bili pozvani na vojaško dolžnost in ki so sedaj ostale brez potrebnih sredstev za življenje, takoj izda izredna enkratna podpora 150 din za vsako družino,

da se ta podpora izda neodvisno od podpore, ki se daje na osnovi uredbe o podpori družinam oseb, ki so bile pozvane na vojno vežbo, in

da se ta izredna podpora 150 din izda takoj po pristojnih vojnih okrožjih, ki imajo to izvršiti neposredno po občinskih oblasteh, pri katerih se bodo v ta namen osnovali odbori za dajanje izredne podpore družinam oseb, pozvanih na vojno vežbo.

Družine siromašnih obvezancev imajo polno pravico na to izredno podporo poleg one redne in naj odbijejo vsako posredovanje poslovnih in drugih ljudi, ki si žele od te polne skrbi države za družine onih, ki jih je pozvala v svojo najvišjo službo, napraviti zase ali donosno zaposlitev ali gotovo agitacijo.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri

J. VILHAR, urar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

— Celodnevni tečaj za duhovnike-asistente ZMKD ljubljanske škofije bo v sredo, 13. maja v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna) v Ljubljani. Začetek ob 9 dopoldne. — Narodni odbor KA.

— Skupni prospekt jugoslov. kopališč. Potrebno je bilo in hvalevredno je, da je »Jugoslov. savez kopališč« v Zagrebu izdal majhno, lično brošuro, v kateri najdemo kratak in vendar izčrpen opis 20 jugoslovanskih kopališč ozirov. vrecelov (nekatero celo dvakrat!) in »balneološko karto« Jugoslavije, v kateri je navedeno 50 krajev z izviri zdravilnih voda, nekaj manj pomembnih je pa izpuščenih. Škoda, da niso opisani vsi vrelci ali vsaj tisti, ki so navedeni na karti, ker tako bi imeli popolni balneološki almanah, kot ga imajo druge države že zdavno. Tako bi dobili tudi tujci, katerim je knjižica v prvem redu namenjena, pravilno sliko našega mnogostoranskega bogastva naravnih zdravilnih izvirov in mnogoštevilnih indikacij. Vsebinsko bi smiselno zapokročil poljudno-znanstveni uvod o splošnem delovanju balneoterapije, kazalo,

ki tudi manjka, bi pa olajšalo pregled. Pri drugi izdaji bi bilo tudi potrebno — vsaj v nemški izdaji — popraviti nekaj jezikovnih, pravopisnih in tudi stvarnih napak, sicer je za knjižico dober vodič za obiskovalce tistih kopališč, ki so v zbirki navedeni. — Dr. Trauner.

Vrednota Lutz peči!

— Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Smrtna nesreča kolesarja na Trojanskem klancu. Zloglasni trojanski klanec, kjer je že marsikateri kolesar doživel neprijetno nezgodo, da v binkoštno nedeljo spet zahteval smrtno žrtev. — V nedeljo dopoldne se je vozil po njem delavec Martin Romih, doma iz Zagorja. Romihu je najbrž pri vožnji vzdol odpovedala zavora in ker kolesa ni mogel drugače ustaviti, je zavozil v breg ob cesti, toda tako nesrečno, da se je z glavo zaletel v občestni kamen in obeljež nezvesten. V takšnem položaju so ga našli ljudje, ki so ga prenesli do prve hiše, potem pa so oskrbeli prevoz v ljubljansko bolnišnico. Toda kmalu po prevozu je Romih podlegel smrtonosnim poškodbam.

MOŠKO PERILO PO MERI ALOJZIJ POTRATO PREJ JOS. KUNC & Co. LJUBLJANA - MIKLOŠICEVA CESTA

— Dvojni samomor v Krki. Iz Cerkelj na Dolenskem poročajo, da sta že pred več dnevi neznanomak izginila 21 letni Muster Stanko iz Vrhovske vasi in njegova zaročenka, 19 letna Marija Nagy iz Bučeve vasi. Bojazen, ki so ju njuni domači imeli glede usode mladega para, se je uresničila, kajti zdaj ne more biti nobenega dvoma, da sta mlada človeka storila skupno prostovoljno smrt v Krki. Marijo Nagy so njeni pogrešili že prejšnji ponedeljek. Mati je namesto hčerke našla v njeni sobi samo več poslovnih pisem, v katerih Marija sporoča, da se je odločila skupno s Stankom iti v smrt. Obenem je tudi sporočila, da se bosta ustrelila na domačem pokopališču in da naj ju tam

ŠPORT

Rezultati zadnje nedelje

Doma nismo imeli nobenih pomembnejših srečanj, razen dveh juniorskih tekem, ki so se končale:

Slavija: Jadran 3:2 in

Mars: Svoboda 4:4.

Važnejše so bile ožje tekme za državno prvenstvo. Tod pa so bili izidi naslednji.

Gradjanski: Hajduk 2:0. Tekma je bila v Splitu. Zmagalo je boljše moštvo. Gradjanski je igral bolj povezano in tehnično dokaj boljše kot domačini. Igro je prenašal vedno po hitrih krilih pred nasprotnikova vrata. Prvi gol je zabil v 42. minuti prvega polčasa Wölfl na predložek Lešnika. Drugi gol pa je dosegel Lešnik v 17. min. drugega polčasa iz 17 metrov. Graser je pa branil Lemešičevu 11 metrovko. — Tekmo je sodil Madjar Rubint.

BSK: Jugoslavija 3:1. Danes se je posrečilo BSKu, da je po treh letih spet premagal svojega lokalnega rivala. Igra je bila živa in polna lepih potez. Jugoslavija je bila boljša v prvem polčasu, dočim je bil BSK v drugem. BSK je znal tudi svojo premoč izraziti v številkah, kar Jugoslaviji ni uspelo. Gole so zabil: za Jugoslavijo Petrovič v prvem polčasu, za BSK po enega Vujadinovič, Nikolič in spet Vujadinovič. — Sodil je Ujvar iz Budimpešte.

Slavija (Sarajevo): Hašk 1:0. In spet novo zmago so priležili Sarajevčani v svojo korist. V tekmi so premagali slabe Haškove. Tekmi je prisostvovalo komaj 1000 gledalcev. Zmagosni gol je zabil Tešanič že v prvem polčasu. Tudi Slavija ni predvedla skupne igre, vendar pa je imela med posamezniki dobre moči kar ji je prineslo zmago. Dobro je igral Zagorac. Tudi tej tekmi je delil pravico Madjar Lajos.

Po nedeljskih tekmah je stanje državne tabele naslednje:

BSK	3	2	1	0	7:4	5
Slavija	2	2	0	0	2:0	4
Hajduk	3	1	1	1	6:4	3
Gradjanski	2	1	0	1	4:3	2
Jugoslavija	3	1	0	2	6:7	2
Hašk	3	1	0	2	4:11	2

Tekme naslednje nedelje za drž. prvenstvo:

pokopljejo v skupnem grobu. Marijin oče je res še isti dan pogrešil svojo puško. Starši so se silno prestrašili in takoj stekli na pokopališče, kjer pa mladega para niso našli. Pač pa so naslednji dan pri neki hiši v Bučevi vasi našli puško, v katere cevi je bil listek. Na listku je bilo napisano, da se Marija in Stanko ne mislita ustreliti, nego da si bosta poiskala smrt v Krki. Pozneje so našli na cerkljanskem mostu Stankov površnik in čepico ter Marijin plašč. Po vsem tem ni nobenega dvoma, da sta mlada človeka svojo napoved uresničila. Kaj ju je gnalo v smrt, ni znano. 7. t. m. bi moral iti Stanko Muster odslužiti svoj kadrovski rok. — Trupel samomorilcev še niso našli.

Program radio Ljubljana

Torek, 14. maja: 7 Jutranji pozdrav — 7.15 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Šolska ura: Zivljenje v Črni Reki in okoliških vaseh v minulih časih (M. Demšar) — 12 Jugoslovanski pevci in pevke (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opold. koncert Radij. orkestra — 14 Poročila — 18 Vesel drobiž (plošče) — 18.40 Vpliv alkohola na mlado duševnost (dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Prvi Slovan v Vojvodini (prof. Kosta Kovačević, Bgd) — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarski pregled (D. Potočnik) — 20 Koncert slovenske glasbe. Sodelujejo: Radij. komorni zbor in pomnoženi Radij. orkester. Solisti: ga. Sokolova, gdč. Rudolfova, A. Jarc in T. Petrovič. Dirigent D. M. Šijanec — 21.30 Vaški umetniki (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citre igra Hebein Marijan.

LJUBLJANA

Birma v stolnici

Ljubljana, 13. maja.

Najbolj slovesen dogodek o binkoštnih praznikih v Ljubljani je birmovanje v stolnici, kjer podeli ljubljanski vladika vsako leto več tisoč otrokom ta pomembni zakrament. K birmi v ljubljanski stolnici ne prihajajo le ljubljanski otroci, nego prav mnogi tudi iz dežele, zlasti oni, ki imajo srečo, da so si izbrali bolj petične botre in botrice. Za otroka s podelitvijo je prav imenitno, če se more pred svojimi vrstniki postaviti, da je bil pri birmi v Ljubljani.

Birmovanje v stolnici daje o binkoštnih praznikih našemu mestu čisto svojsko obeležje. Največje vrvenje je okrog stolnice, kjer se ustavljajo avtomobili in kočije, ki dovažajo in odvažajo birmance in botre. Vsi ljubljanski avto-taksiji so o binkoštnih praznikih mobilizirani za birmance in botre, tudi lepe kočije z gumijastimi kolesi imajo prilnost videti. Po ulicah srečava birmance in birmanke v slavnostnih oblačilih v spremstvu botrov in botric, katerih zunanost je tudi vsa praznična. Iskreno veselje žari birmancem z obraza in tudi botrom je videti, da je njih razpoloženje radostno. Videti je tudi kakšnega botra ali botrico, ki ima s seboj kar dva ali še več birmancev odnosno birmank. Vse pa je letos v tem oziru prekosil znani ljubljanski trgovec g. Olup, ki je v nedeljo dopoldne botroval nič manj kakor 11 birmancem. K takšnemu lepemu rekordu je treba g. Olupu prisrčno čestitati!

Največji naval birmancev in birmank je bil v nedeljo dopoldne, ko je bilo birmanih 1621. Popoldne jih je prejelo zakrament 525, danes dopoldne pa 227. Skupno je bilo birmanih letos v ljubljanski stolnici 2373 dečkov in deklic. Ta številka zadnja leta nekoliko pada, kar je pač razlagati s tem, da ne prihaja več toliko otrok z dežele k birmi v Ljubljano. Lani je bilo v Ljubljani birmanih 2563 otrok, predlanskim pa 3399.

1 Magoličeva razstava v Jakopičevem paviljonu. Kakor je bilo pričakovati, je razstava popularnega umetnika naletela pri ljubljanskem občinstvu na topel odziv. Oboje, namreč priljubljenost Magoličeva kot slikarja v najširjih plasteh občinstva in plemeniti namen razstave, je pripomoglo, da je razstava zelo dobro obiskana. Zlasti pa se more Magolič pohvaliti s tem, da si prihajajo ogledovat njegova platna tudi ljudje, o katerih bi človek res ne mislil, da bodo prestopili prag Jakopičevega paviljona.

Razstava Elde Piščančeve odprta

Ljubljana, 13. maja.

Menda se nobeno sezono ni bilo v Ljubljani toliko umetnostnih razstav, kakor ravno letos. Številnim razstavljalcem umetnikom se je v nedeljo pridružila še znana slikarica prof. Elda Piščančeva, ki se je s svojo razstavo zatekla pod gostoljubno streho Obrsnelove galerije na Gosposvetški cesti. Elda Piščančeva je razstavila 45 svojih del, ki nam nazorno pokažejo razvoj in stremeljenja te znane umetnice. Razstava je bila odprta včeraj dopoldne ob pol 11. Zbrali so se številni prijatelji likovne umetnosti, ki jih je nagovoril akademski slikar Santel kot predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov. Govornik je orisal prizadevanja razstavljalčeve umetnosti in poudaril, da je Piščančeva hodila v šolo pri slikarju Jakopiču. Pri njemu se je naučila upoštevati in ljubiti barvo, pozneje pa je svoje študije in izkustva izpopolnjevala še v Firenci in Parizu. Piščančevi so zlasti pri srcu kompozicije cerkvenega sloga, obenem pa je tudi odlična grafičarka. Na koncu svojega govora je prof. Santel naprosil navzoče, naj si ogledajo razstavljenela dela s prav takšno ljubeznijo, s kakršno so bila ta dela ustvarjena.

Za prva dva dneva je mogla umetnica zabeležiti prav lep obisk svoje razstave. Razstavljenela dela pričajo, da se je Piščančeva razvila v samostojno umetnico, ki ustvarja z veliko umetniško intuicijo. Podrobneje bo o razstavi spregovoril naš umetnostni referent. Občinstvu toplo priporočamo obisk razstave.

kopičevega paviljona. Preprosti ljudje, najrazličnejših stanov od ubogih kuharic pa do tovarniških delavcev hodijo med zidovi Jakopičevega paviljona in s iskrenim zanimanjem občejujejo dela mojstra, ki se je od naših likovnih umetnikov morda najbolj približa prirojenemu elementarnemu umetnostnemu čutu najširših slojev občinstva. V nedeljo dopoldne je slikar sam vodil obiskovalce po razstavi in jim na poljuden, mestoma šegav način, tolmačil razstavljenela dela. Toplo priporočamo občinstvu, naj si ogleda to lepo razstavo, ki res zasluži obiska! Razstava je odprta vsak dan od 8 zjutraj do 6 popoldne.

— Pri hemoroidih (zlati žili), zapeki, vrtoglavi, povzročeni po zapeki, prinaša uporaba naravne »Franz-Josef« grenke vode prijetno olajšanje.

Reg. S. br. 15485/35.

1 Neurje na binkoštno nedeljo. V nedeljo zjutraj se je nad Ljubljano razgrnil krasen pomladanski dan in zdelo se je, da nam bo vreme za binkošne praznike zelo naklonjeno. Toda že v dopoldanskih urah so se ljudje skrbce ozirali na temne oblake, ki so se jeli zbirati na jugovzhodu in se grozeče zgrinjali proti ljubljanskemu nebu. Kmalu popoldne se je skrilo sonce in je v prvih popoldanskih urah je bilo vse nebo zatrpno s svinčnimi oblaki, iz katerih so švigali že prvi bliski, ki jim je odgovarjalo zamolklo grmenje. Kmalu po 3. pa smo v Ljubljani in okolici doživeli pravo pomladansko neurje s strelo in grodom. Vila se je močna ploha, ki ni prenehala prav do večera. Med ploho je ponekod padala tudi sodra. Večino ljudi na ljubljanskih ulicah je ploha zatekla brez dežnikov. Poiskali so si zavetja po raznih lokalih in po vežah, kjer so morali vrediti dolge ure. Tudi marsikak birmanec in birmanka sta bila zmočena. Neurje je precej pokvarilo binkoštno razpoloženje. Proti večeru se je spet zjasnilo in včeraj smo imeli dopoldne kar zadovoljivo vreme. Popoldne pa so spet prepregli nebo sivi oblaki in megle, vendar niso prinesli nič hudega.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kural, Gosposvetška cesta 10, in mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) 31.

Iz Julijske Krajine

Zlata poroka. Na Volarjih pri Tolminu sta 7. maja obhajala zlato poroko Ivan Gaberček in njegova žena Marija Kanalec. Poročila sta se dne 7. maja 1890 pred oltarjem M. B. na Hloveci, zlato obletnico sta praznovala pri podružnici na Volarjih, kjer je slavljence ves čas življenja strežnik in cerkovnik. Za to izjemno priliko je prišel tolminski g. dekan msgr. Vodopivec maševal na Volarje. Njegov govor med sv. mašo in lepo petje domačega zbora sta zelo povzdignila slovesnost dneva. Podružnica sv. Brikejca je bila polna in mnogo vernikov je pristopilo k sv. obhajilu. Vsa soseska se je veselila slovesnosti in vsi voščijo zlatoporočencema — saj sta oba še krepka in zdrava — da bi srečno in še v zdravju obhajala 60-letnico. Slavljencema želimo tudi mi še obilo lepih dni in sreče!

Kmetijsko društvo v Vipavi. Poročali smo o slovesnosti v Vipavi o priliki povečanja Vipavske kleti. Naj dodamo še nekaj podrobnosti o delovanju kmetijskega društva, ki je letnik kleti. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1894. Njegovo delovanje je bilo vedno usmerjeno v korist članov in vseh vinogradnikov v okraju, zato vneto skrbi za prodajo izbornega, pristnega vipavskega vina. Sedaj ima pod svojim okriljem 7 podružnic in 4 točilnice po raznih krajih dežele: v Trstu, v Postojni, v Idriji, v Cerknem, v Gorici itd. Zaradi poštenega in smotrnega poslovanja se krog članov in prijateljev stalno širi. Letos ima v zalogi še okrog 2000 hl. Cena gre že nad 2 liri za liter. Vsa zadnja leta je na jesen društvu začelo primanjkovati vina. Bojimo se, da bo letos še težje in ne bo mogoče ustreči premmogim odjemalcem.

9. maj. Dne 9. maja 1936 je bil slovesno proglašen italijanski imperij. Ta dan je postal državni praznik, ki poleg proslave obletnice velja tudi proslavi državne vojaške moči. Ta dan se razdele razna vojaška odlikovanja in nastopi vojaštvo in strumnih mimohodih. Kakor povsod v državi, smo tudi v Julijski Krajini dan slovesno obhajali. Vse delo je počivalo. V Trstu, Gorici in v vseh večjih krajih dežele so se vršile razne svečanosti in so nastopile vojaške sile, združene s fašističnimi organizacijami v skupnih mimohodih.

163 polietjskih prestopkov. V mesecu aprilu so gorški mestni stražniki napravili na pristojno mesta 163 ovadb zaradi raznih prestopkov; po naše pravimo, da so stražniki napravili 163 kontravencij. Tičijo se te ovadbe prestopkov, ki so bili zagrešeni proti cestnemu redu, proti javni varnosti, proti avtomobilskim in kolesarskim predpisom in sličnim paragrafom, ki jih budno čuvajo mestni stražniki.

MARIBOR

III. Umetniški teden v Mariboru

Otvoritev razstave mariborskih likovnih umetnikov

Maribor, 12. maja.

Se nikoli ni bilo umetniško in kulturno življenje v Mariboru in vsem severnem delu Slovenije tako razgibano in živo, kakor je ravno sedaj. Gotovo to ni slučajno; čisto nehoti in spontano povdarja sedaj ta del slovenske zemlje svojo kulturno zrelost in svojo močno voljo za samostojnim kulturnim in narodnim življenjem. Poseben povdar je pa so dobile vse te kulturne prireditve v letošnjem III. Umetnostnem tednu, ki se je pričel sinoči z otvoritvijo razstave likovnih umetnikov iz severnega dela Slovenije. Razstava se nahaja v prvem nadstropju Unionske dvorane, kjer se je ob priliki sinočnje otvoritve zbralo številno mariborsko občinstvo. Med njimi so bili tudi predstavniki — zastopnik lavantinskega škola stolni kanonik dr. Osterc, zastopnik bana okr. glavar dr. Šiška, mestni župan dr. Juvan, okr. glavar Eiletz, predstavniki gledališča in ostalih kulturnih ustanov ter zastopniki gospodarskih korporacij. Seveda so bili polnoštevilno izbrani mariborski slikarji ter kulturni delavci, člani Umetniškega kluba.

Pozdravil jih je predsednik Umetniškega kluba dr. M. Šnuderl, ki je v svojem govoru povdarjal naslednje:

Mi danes odpiramo III. Umetnostni teden. Kakor kaže Mariborski teden vsako leto gospodarsko, socialno, kulturno in tujskoprometni napredek severnega dela Slovenije, tako naj institucija Umetnostnega tedna pokaže umetnostno sponovanje na področju Maribora. Maribor — Mar in bor! — Mar — večna skrb, vedno prizadevanje, nenehno stremenje za rast tega mesta; bor — boj in borba pa se zdi, da je mestu usodno zapisana. Bor tako dolgo, dokler bo —

odpravljen rak na našem narodnem telesu, rak, ki ga žre, ki mu duši rast, ga hromi, mu pije srčno kri. Tako dolgo, dokler bo na tej kronični tisočletni bolezni bolehal naš narod, tako dolgo ne bo samozavešen, ne bo za-

veden, ne bo viteški nosilec državne misli tu ob meji. Bor torej do kraja!

Naši slovenski umetniki v Mariboru zavestno vrše na svojem področju to borbo. Zajeti narodni genij tukaj v čutne oblike slike, melodije, pesmi, igre in besede, postavljati s tem narodu ogledalo in ščit, to je njihovo bojišče. Ni to poslednja obrambna črta, v kateri stoje ti borci! Kajti po uspešnosti njihovih del, po kvaliteti njih dela se sodijo vitalne moči naroda, za katerega izhajajo umetniki. Vitalna moč naroda pa dokazuje njegovo povezanost z zemljo, njegovo pravico do te zemlje.

Upoštevajmo to vsi, priznavajmo, spoznavajmo! Letos je v kratkem razpisu bilo predloženih devet književnih del, drame, novele, romani, ki smo jih sodili za neizprosno strogo, 4 velike kompozicije in pa dela slikarske razstave. Mi se ne zadovoljujemo s plehkim, diletantskim večeri polizbraženega malomeščanstva, kakor oni, ki nas hočejo s tem učiti veličja svoje kulture! Kaj pomeni, da je v Mariboru toliko razstav, koncertov, predavanj! To je globoka rast, sila močnih korenin naroda v tej pokrajini, rast slovenskega duha, njegove izrazne sile! Kaj torej more proti temu zel in plevel, plehka hrana tujega semena! Mi priznavamo glasbeni genij Huga Wolfa, ki ga s prozornim namenom sedaj tu slavijo; a v Slovenji Gradec premešča davčni uradnik iz Sudetov mu je bil oče, nič, prav nič ni imel opraviti z našo zemljo!

Pomembno je torej, da ravno v teh hudih časih odpiramo vrata v III. Umetnostni teden, kateremu daje poseben povdarček obisk hrvaških književnikov. Zahvala gre darovalcem nagrad, predvsem g. banu in g. mariborskemu županu, da sta omogočila to prireditev. Če bo tudi vsa slovenska javnost s tolikim razumevanjem sledila v svojem življenjskem delokrogu geslu »Mar-i-bor«, potem bo naše severno ozemlje tudi duhovno trdno zavarovano!

opeka pa se sedaj zelo težko dobi ter je jako draga, se je zadruga odločila, da bo sama žgala opeko. V Jesenci pri Framu je vzela v najem opekarno na Požegi, ki je bila do sedaj opuščena. Z izdelovanjem opeke je zadruga že pričela ter je namerava letos napraviti pol milijona kosov.

m Spremembe posesti. Vincetič Alojzija, hišna posestnica iz Kamniške ulice 7, je prodala Vojnovič Branki, soprogu upravnika policije v Novem Sadu, hišo v Miklošičevi ulici 6 za din. 380.000; ta hiša obsega kompleks na vogalu Miklošičeve, Gospojne in Slovenske ulice. Kaefer Valerija je prodala hišo Ob bregu 16 Mariji Čuš-Vigec, gostilničarki s Koroške ceste; prodajalka si je še nadalje obdržala znano kopalnico ob Dravi. Ecker Ivan, upok, magistratni uradnik, je prodal poštnemu inspektorju v p. Matevžu Vrbnjaku zemljišče ob Gozdni ulici za 140.000 din. Mešček Avgust je prodal pekovski mojstru Ivanu Horvatu hišo na Tržaški cesti 46 za 365.000 din.

m Likof pri gledališču. Upravno poslopje mariborskega gledališča v Slovenski ulici je dobilo še prvo nadstropje, katerega je podjetje Slajmer & Jelenc v rekordnem času postavilo ter so delavci v soboto že slavili tradicionalni likof. V prvem nadstropju bodo nameščene vse gledališke garderobe. Preureditev spodnjih prostorov — tajništva, dnevne blagajne itd. — se bo začela prihodnji teden.

m Eden najnevarnejših ponarejevalcev denarja aretiran. Mariborska policija je dobila obvestilo, da je bil v okolici Ptujja aretiran Fr. Majcen, katerega iščejo oblasti, ker je bil zapleten v znano ponarejevalsko afero bankovcev po 500 din. Majcen je den najnevarnejših naših ponarejevalcev, ki je izvršil s pomočjo svojih ponarejevalskih sposobnosti za ogromne sleparije. Njegov tovariš, ki je prav tako nevaren, je znani Grašič, katerega pa sedaj še iščejo. Pri Majcnu so baje zaplenili za pol milijona dinarjev 500-dinarskih falzifikatov.

Športni drobci

19. t. m. bi se morala vršiti meddržavna nogometna tekma med Švico in Belgijo. Kakor vidimo, pa so jim ta načrt prekrizali tretji.

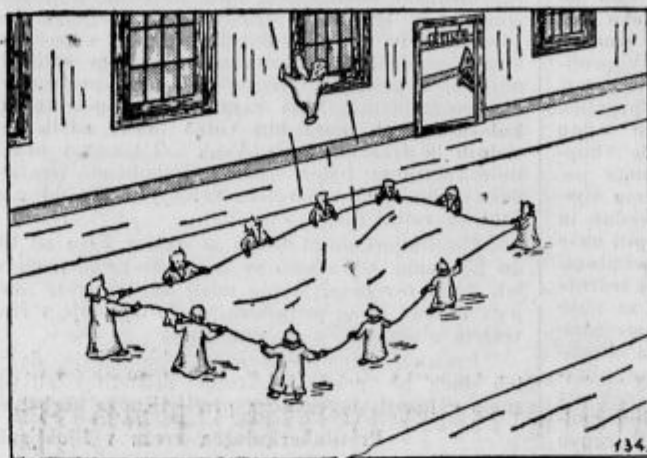
Nov svetovni prvak v bantam kategoriji je postal Sammy Angott. V Louisvillu v USA. je premagal v 15. krogu po točkah svojega nasprotnika Davaya Daya.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(133) Za roke in noge so vlekli brajčočega Poniglavčka na sredo hodnika in ga posadili na rjuho. To vam je bila veličanska rjuha! Kaj pa bodo sedaj z njim?

(134) Takoj bomo videli. Palčki so rjuho hitro nategnili in rrrr! so odletel Poniglavček v zrak, pa so ga zopet lepo ujeli in zopet poslali v zrak. Tako je šlo nekaj časa, hopla hop! To se je palčkom imenitno zdelo.

Borza

Ljubljana, 13. maja.

Denar

Zaradi praznikov je poslovala pri nas le belgrajska borza. Tečajnica vsebuje tečaj za New York v neizpremenjeni višini 54.80—55.20, nadalje pa zopet tečaj za Curih 1228.18—1238.18 (din za 100 švicarskih frankov) in je torej tudi tečaj Curiha v primeri z zadnjim tečajem v četrtek neizpremenjen.

V zasebnem kliringu so ostali nemški čeki nesprenjeni na 14.70—14.90, dočim so grški boni beležili 28—28.50.

Devizni promet je znašal na belgrajski borzi 8.1 milij. din, dočim je bilo v efektilh prometa 1.35 milij. din.

Vrednostni papirji

Belgrad. Državni papirji: agrarji 50.50 den., vojna škoda promptna 426—428 (427, 425), begluške obveznice 73—73.75 (74, 73), dalm. agrarji 63 do 63.50 (63.25), 6% žumske obveznice 62—64, 7Y Bler. pos. (87), 7% pos DHP 102 den. — Delnice: Narodna banka 7.950 den., Priatna agrarna banka (180 drobni komadi).

Prodamo

Darila za birmance in birmanke

kakor ročne torbice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike itd., v veliki izbiri priporoča

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta št. 13

TEL. 2951

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah CERNÉ, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

V soli. Učitelj učeno razlaga: »Tako, dragi učenci, vidite, da je mogoče, da je tudi luna obljubena.« — Pa se oglasi navihane Mihec ter vpraša: »Gospod učitelj, kam pa gredo ljudje, kadar je mlaj?«

Kdor najbolj grozi, se najbolj boji.

Odkar se v teku zadnjih 39 let vrši v Ameriki kegljaški kongres, je v tej dobi naredilo samo devet kegljačev perfektno igro 300 s tem, da je vsak po vrsti 12 krat podrl vseh 10 kegljev.

— Pri slabem teku, zaprtju črev poživni en kozarec naravne »Franz-Josefove« grenke vode pokvarjeno prebavo in čisti črevesni kanal.

Reg. S. br. 15485/35.

m Stari borci umirajo. V Ljubljani je umrl že dui znani mariborski avtoizvošček Karl Čepel v starosti 50 let. Pokojnik se je pod generalom Maistrom udeležil v činu konjeniškega štabnega narednika osvoboditve Maribora in koroške ofenzive. Za svojo hrabrost je bil odlikovan z zlato kolajno — za tiste čase redkim odlikovanjem. Naj mu bo lahka zemlja, za katero se je hrabro boril.

m Zborovodja Ipavčeve župe vabi vse pevce moških zborov k sprejemu hrvaških književnikov v sredo 15. maja ob trideset na 16 na glavnem kolodvoru.

m Pevski zbor Glasbene Matice nujno poziva vse svoje pevke in pevce k strogo obveznim pevskim vajam za koncert, ki bo v nedeljo 19. maja v Slovenski Bistrici. Skupne vaje mešanega zbora so ta teden v torek, sredo in v petek. — Tovariši, disciplina bodi naša častna dolžnost.

m Zadrugarji »Našega doma« imajo svojo opekarno. V okviru društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru se je pred nedavnim osnovala zadruga »Naš dom«, ki zelo agilno posluje. Zadruga ima namen pomagati članom pri preskrbi lastne strehe. Ker imajo mnogi člani že stavbišča in denar za zidanje pripravljen,

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

»Ne vem. Zapustila sta pokrajino in živela v oddaljeni garniziji. Ne vidimo jih nič več.«

Poročnik je bil zadovoljen in se je oddaljil s svojim vodnikom. V prvemini razdalji je pogledal nazaj. Fourmanoir ju je s praga gledal, dokler nista zginila; nato se je obrnil proti ženi, ki ga je dohitela.

»Ali mi lahko pripraviš vrečo?« je dejal in vzdignil glavo. »Tokrat je šlo. To je policaj. Fritz-Poulet pa tudi. Ta klovni!«

»Ali! Si prepričan?« je vprašala.

»Dobro, nič neumnosti. Pomiri se. Preizkušeni ne bodo imeli. Prepozno je, da bi me ustrelili. Zapri me bodo do konca vojne. Ne bo večno trajala in ti več, da sem trden. Morala me boš ti nadomestovati. Slednjič... je potrebno, da držiš kot jaz.«

»Malo potrpeti bo treba. Če bom zdrava, bo šlo.«

Med tem sta vojaka šla proti gozdu. Fritz je šel spredaj. Prišla sta v grad. Bil je trdno zaprt in moral se je mučiti, da ga je odprl.

»Kazal val bom pot.« je rekel in šel pred oficirjem skozi pritrčje do skrite obširne knjižnice, ki je bila z velikimi okni obrnjena proti parku.

»Sedite šef! Dolga pot je bila.«

Zaprl je vrata in se vsedel v naslonjač, ki ni bil preveč udoben. Pretegnil se je in vzdihnil.

»Ni najhujše kazati se pohabljenca. Na to se privadiš. Toda hujše je neprestano gledati neizrazen obraz, ko se pogovarjajo v jeziku, ki ga ne razumeš. Imam vtis, da nisem popolnoma uspel.«

»Je župan kaj prikrival?« se je oglasil Kompars.

»Da. To je vaša napaka, šef, da ga niste ožmerjali. Pa to ni važno.«

»Stvar je v redu. Našel sem prostor, kamor skrivata. Dajte mi kartol! Hvala. Tu je.«

»Tako! naslednji dan po mojem prihodu so tisti prostor ogradili z žico. Zemlja je bila razkopana, drevo podrti. Niso mogli pospraviti vse navelake.«

»To je pač, kar sem mislil.«

»Se veš: v tej prazni hiši so naredili svetloben znač za zrakoplove. Hišo so vso spraznili, na vrhu je pritrjena ta plošča.«

»Ali so dajali znake?« je vprašal Kompars vznemirjeno.

»Da! To je druga točka. Nobenega sumljivega trgovanja ni, odkar sem tu. Jaz in dva pomagata smo postavili aparat za poslušanje in smo dva tedna bdeli vse noči. Slišali smo le brnenje in ropot daljnjih avionov.«

»Ali je morda vaša prisotnost vse preprečila?«

»Da, v začetku so zaupali, da so se odrekli takemu početju. Prostor je preveč oddaljen. Aparat smo pa le postavili. Kajti niso mogli preprečiti nevarnosti, v katero so prišli njihovi francoski tovariši. Prepričan sem, da v tej luknji ni več nobenega poštnega goloba.«

»Ali morda veste od kdaj se tega več ne posluhujejo?«

»Preveč vprašujete. Mislim, da je nekako en mesec.«

»En mesec,« je zamišljeno dejal Kompars. »To bi nas privedlo nazaj do 15. maja. Opustitev terena bi se popolnoma razjasnila. Fritz, midva sva sredi te zadeve. Zdaj mi govorite o osebah!«

»Dobro! Najprej neznatne osebe. Vsa vas je udeležena pri tem. Zemlja na ravnini je last sedmih kmetov, ki so dobro vedeli, kaj je z njihovim poljem. Njegova ureditev za pristajanje zrakoplovov je gotovo zahtevala pomoč vseh vaščanov; o tem se boste prepričali na

prvi pogled. Delali so pod vodstvom župana, ki je trd junaški, nekoliko zloben človek, rodoljub, vreden vsega občudovanja. Držali so se sijajno.«

»Da,« je rekel Kompars. »Sijajno. Ko bi se zvezali oni in mi, bi bili gospodarji sveta. A o tem bova drugi govorila. Povejte mi kaj o Gaillardovih. Ali ste bili kaj bolj srečni kot jaz pri svojih raziskovanjih v civilnem stanu?«

Kompars se je privrkal po svojem prihodu ves razvnel. Govoril je živahno, poizvedoval o vsem mogočem. Fritz je počasi začel prazni svojo torbo.

»Skoraj z gotovostjo trdim,« je dejal Fritz, »da vaš sum ni brez podlage in neosnovan.« Opisal je igrice, ki so jo otroci priredili z bombardiranjem in zaključil:

»Deklica je takoj pravočasno ustavila svojega brata. Toda prepričan sem, da mi je ta kretnja, ki jo je naredila, pokazala grad. Ta prizor mi je nekaj navdihnil. Osebnost letalca Jurija je tako zgovorna priča, da je tudi ta dvajnajstletna deklica čutila, da postaja to tudi zanj nevarno. Ali ni bilo več varno, da bi zamolčal bivanje te osebe? Če ne bi tega storili, ni bilo nemogoče, da bi ga skrili. Zakaj? Če le še biva, je bodil in živl v tej deželi. To sklepanje se mi je tako vsililo, da sem se vrnil popoldne v ta grad in sem vse od konca do kraja večkrat prebrskal.«

»Zelo počasn si bil, prijatelj!«

»Šef, takoj vam navedem olajševalne okoliščine v svoji zamudi pri opazovanju, ki je bilo na videz lahko. Podčrtavam, da je bilo za to treba otroške nedolžnosti in izruha jeze, ob kateri so čisto pozabili na očetova navodila, da sem v dveh tednih le enkrat slišal izgovoriti ime našega človeka. Dodajam, da je vsaka sled — obleka, papirji, fotografije — v tej hiši zginila; vse razen ene.«

Fritz je vstal. Vzel je prvo knjigo in jo

odprl. Bila je vsa raztrgana in s črnilom zamazana. Bila je last starega tovariša.

»Želite pogledati.«

Kompars se je hitro približal. Vzel jo je v roke in se začel od vselega presenečenja čuditi.

»Fritz, vi bi že prej lahko to stvar odkrili.«

»Oh, šef, to je zgodba Kristofa Kolumba.«

»Očividno sta bila tu dva mladeniča iste starosti. Eden je po latinskih solah študiral filozofijo in teologijo. Drugi pa menda vojno akademijo v Saint-Cyru.«

»Da, šef. Odprite knjigo. Tam boste na robu našli njuna imena. Prvi je Kristijan.«

»Ta je duhovnik.«

»Da. In drugi... ne bodite v skrbeh: to je Jurij Gaillard. V neki drugi knjigi boste dobili označbo, da je bil učenec v Saint-Cyru.«

»Za hudirja!« je vzključil Kompars. »Prekrasno! Evo na teh geometričnih načrtih je precej prstnih odtisov od črnila.«

»Jaz v tem ne vidim nobene uporabnosti.«

»Odlično. Fritz, vi ste svoje dosegli. V vsakem slučaju ste izvršili svojo nalogo polagoma, in temeljito. Vse ste naredili v nekaj dneh. Zdaj mi tu še poiščite v tej hiši ali kje drugje sveže odtise. Prišli boste za menoj v Saint-Quentin. Tam boste moj pomočnik poleg Langa in Konrada, ki sta pri generalnem štabu.«

Drugo poglavje

Prva Komparsova teorija

Torek, 13. junija 1915.

»Nikoli ne prideš prej, dokler ti človek vsaj desetkrat ne veli,« se je jezil Kompars nad služabnikom, ki mu je prinesel pivo in likerje.

Poročnik je bil med obedom raztresen in zaskrbljen. »Ali mislite, gospod kapitan, da bi mogla tu brez vsake nevarnosti govoriti,« je vprašal Strohberga.

»Seveda! Kakšna svečanost!«

Za potrebe narodne obrambe

V časih, ki jih preživljamo, morajo vsa naša dejanja, vsa hotenja in vse naše misli služiti samo potrebam naše narodne obrambe in okrepitvi naših telesnih in duhovnih vrednot, ki so nam v dnevih težke preizkušnje tako zelo potrebne. Vsa svoja prizadevanja moramo danes podrediti enemu velikemu cilju: ohraniti v sedanji svetovni vihrji svoj narod neokrnjen ter telesno in moralno zdrav in krepak.

Temu cilju mora letos služiti tudi protituberkulozni teden. Ti dnevi ne smejo biti samo suhoparni nabiralni dnevi za potrebe slovenskega protituberkuloznega skrbišča, ali dnevi, v katerih se samo mimogrede spomnimo trpljenja bednih bolnikov. Letošnji protituberkulozni dnevi morajo biti en sam prazničen dan, v katerem hočemo sebi in svojem narodnim sosedom pokazati, da smo natanje zdrav in samozavesten narod, ki visoko ceni svoje telesno zdravje, katero je najboljšje jamstvo za naše moralne in gmojne odporne sile. V protituberkuloznem tednu mora biti ves narod razgiban, poln vselega razpoloženja in pripravljen za največje žrtve. V protituberkuloznem tednu hočemo kazati svojo ljubezen do narodne skupnosti, izražati svojo pripravljenost za pomoč potrebnim, v protituberkuloznih dneh hočemo simbolično izražati svojo voljo, da hočemo vedno in povsod krepiti narodno samozavest in krepiti naše skupne telesne in duhovne sile. Protituberkulozni teden mora biti veliki dan za naše ljudskozdravstvene potrebe, s tem pa tudi veliki dan za naše slovenske socialne potrebe, ki so tesno povezane s telesnim zdravjem posameznika človeka. Protituberkulozni teden v vseh ožirih tako organiziran, da bo po svojih gmojnih in moralnih uspehih nadkrilil vse dosedanje podobne prireditve. Priprave

za protituberkulozni teden ne smejo biti suhoparne, brez ognja in srca, one morajo biti vsestranske pestre, premišljene in take, da bodo dejansko razgibale ves narod. Posebno važnost polagamo na kraje ob naše narodni meji. V teh krajih mora ljudstvo čutili, da ima v svojem narodu mnogo smisla za vzajemno samopomoč in polno zaščito, kadar pridejo v njegovo hišo težki dnevi bolezni in pomanjkanja. V protituberkuloznem tednu morajo dejansko sodelovati vse naše kulturne, športne in telovadne organizacije, vsak posameznik mora za potrebe našega protituberkuloznega skrbišča prispevati. Nihče se ne sme izmikati, vsakdo mora samo pokazati priliko, da položi svoj dar potrebam naroda na oltar. Protituberkulozna zveza naproša vse krajevne protituberkulozne lige, vse slovenske občinske odbore, vsa naša narodna, kulturna, športna in telovadna društva, vsa podjetja, vse zdravniške in vse posameznike, da se s posebno vneto pridružijo prizadevanjem za čim veličastnejšo in uspešnejšo izvedbo letošnjega protituberkuloznega tedna. Naša razgibanost v protituberkuloznih dneh mora biti vidna preko naših narodnih in državnih meja. Vsak naš korak v protituberkuloznem tednu mora simbolično izražati našo sposobnost za velike žrtve, ki jih od nas zahteva veliki čas.

Protituberkulozni teden se vrši v času od 19. do 25. maja. Obračamo se na našo javnost, da v teh dneh osredotoči svoje misli na trpljenje svojega naroda in se prizadeva, da to trpljenje v čim večjem obsegu lajša in zmanjšuje.

Prosimo razna društva in organizacije, da v teh dneh ne prirejajo svojih prireditev ali pa samo v korist slovenskega protituberkuloznega skrbišča.

Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Koledar

Torek, 14. maja: Bonifacij, muč.; Pashal I. papež. Prvi krajec ob 21.51. Herschel napoveduje lepo ob severu, dež ob jugu.

Sreda, 15. maja: Kvatre. Izidor, kmet, spoznavalec; Zofija.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal gošpod Václav Hofman, meščan mesta Jaroměř na Češkem, posestnik itd. Pokopali ga bodo v sredo ob 3. popoldne. Naj v miru počiva! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

Podpore družinam vpoklicancev na vežbo

Ministrstvo vojske in mornarice razglasa: Ker so se v zadnjem času pojavili primeri nepravilno dodeljevanih podpor rodbinam obvezancev, poklicanih na vežbo, ali neposrednih in nedovoljenih intervencij poslovnih in drugih ljudi, je potrebno, da bi se izognili nepravilnostim, izkoriščanju ter zlorabam, da vedo družine poklicanih na vežbo tole:

Družinam vseh onih obveznikov, pozvanih na vežbo, ki so zaradi tega ostale brez nujno potrebnih sredstev za življenje, je zagotovljena državna podpora, kakor jo določa uredba o podpori družinam oseb, pozvanih na vežbo, katero je uveljavila k. r. vlada dne 3. oktobra 1939 in je bila objavljena dne 4. oktobra 1939.

Po tej uredbi je odrejena dnevna podpora, ki se razlikuje po krajih draginje, poleg tega pa se vsem tem družinam daje dodatek za vsakega posameznega otroka do 16. leta.

Za zahtevanje te podpore je predpisana vložitev prošnje pristojni občini, odnosno mestnemu poglavarstvu in sklepajo o dodeljevanju podpore odbori, ki so bili v ta namen ustanovljeni pri vseh okrajnih sodiščih, in sicer brez kakršne koli intervencije in katerega koli posredovanja.

Izredna podpora. Poleg podpore, ki je odrejena po tej uredbi, je ministrski svet na posebno, izredno zahtevo ministra vojske in mornarice sklenil:

da se vsem siromašnim družinam, katerih hranilci so bili pozvani na vojaško dolžnost in ki so sedaj ostale brez potrebnih sredstev za življenje, takoj izda izredna enkratna podpora 150 din za vsako družino,

da se ta podpora izda neodvisno od podpore, ki se daje na osnovi uredbe o podpori družinam oseb, ki so bile pozvane na vojno vežbo, in da se ta izredna podpora 150 din izda takoj po pristojnih vojnih okrožjih, ki imajo to izvršiti neposredno po občinskih oblasteh, pri katerih se bodo v ta namen osnovali odbori za dajanje izredne podpore družinam oseb, pozvanih na vojno vežbo.

Družine siromašnih obveznikov imajo polno pravico na to izredno podporo poleg one redne in naj oddajo vsako posredovanje poslovnih in drugih ljudi, ki si žele od te popolne skrbi države za družine onih, ki jih je pozvala v svojo najvišjo službo, napraviti zase ali donosno zaposlitev ali gotovo agitacijo.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 36.

— Celodnevni tečaj za duhovnike-asistente ZMKD ljubljanske škoije bo v sredo, 15. maja v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna) v Ljubljani. Začetek ob 9 dopoldne. — Narodni odbor KA.

— Skupni prospekt jugoslov. kopališč. Potrebno je bilo in hvaljevredno je, da je »Jugoslov. savez kopališč« v Zagrebu izdal majhno, lično brošuro, v kateri najdemo kratek in vendar izčrpen opis 20 jugoslovanskih kopališč ozir. vrelcev (nekatero celo dvakrat!) in »balneološko karto Jugoslavije«, v kateri je navedeno 50 krajev z izviri zdravilnih voda, nekaj manj pomembnih je pa izpuščenih. Škoda, da niso opisani vsi vrelci ali vsaj tisti, ki so navedeni na karti, ker tako bi imeli popolni balneološki almanah, kot ga imajo druge države že zdavno. Tako bi dobili tudi tujci, katerim je knjižica v prvem redu namenjena, pravilno sliko našega mnogostranega bogastva naravnih zdravilnih virov in mnogostevnih indikacij. Vsebinsko bi smiselno zaokrožil poljudno-znanstveni zvod o splošnem delovanju balneoterapije, kazalo,

ki tudi manjka, bi pa olajšalo pregled. Pri drugi izdaji bi bilo tudi potrebno — vsaj v nemški izdaji — popraviti nekaj jezikovnih, pravopisnih in tudi stvarnih napak, sicer je pa knjižica dober vodič za obiskovalce tistih kopališč, ki so v zbirki navedeni. — Dr. Trauner.

Vrednota Lutz peč!

— Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Smrtina nesreča kolesarja na Trojanskem klancu. Zloglasni trojanski klanec, kjer je že marsikateri kolesar doživel neprijetno nezgodo, je na binkoštno nedeljo spet zahteval smrtno žrtve. — V nedeljo dopoldne se je vozil po njem delavec Martin Romih, doma iz Zagorja. Romihu je najbrž pri vožnji vzdol odpovedala zavora in ker kolesa ni mogel drugače ustaviti, je zavozil v breg ob cesti, toda tako nesrečno, da se je z glavo zaletel v obcestni kamen in obležal nezavesten. V takšnem položaju so ga našli ljudje, ki so ga prenesli do prve hiše, potem pa so oskrbeli prevoz v ljubljansko bolnišnico. Toda kmalu po prevozu je Romih podlegel smrtonosnim poškodbam.

MOŠKO PERILO PO MERI

ALOJZIJ POTRATO PREJ
JOS. KUNC & Co.
LJUBLJANA - MIKLOŠEVA CESTA

— Dvojni samomor v Krki. Iz Cerkelj na Dolenjskem poročajo, da sta že pred več dnevi neznanom izginila 21letni Muster Stanko iz Vrhovske vasi in njegova zaročenka, 19letna Marija Nagy iz Bučeh vasi. Bojazen, ki so ju njuni domači imeli glede usode mladega para, se je uresničila, kajti zdaj ne more biti nobenega dvoma, da sta mlada človeka storila skupno prostovoljno smrt v Krki. Marijo Nagy so njeni pogrešili že prejšnji ponedeljek. Mati je namesto hčerke našla v njeni sobi samo več poslovnih pisem, v katerih Marija sporoča, da se je oddčila skupno s Stankom in v smrt. Obenem je tudi sporočila, da se bosta ustrelila na domačem pokopališču in da naj ju tam

ŠPORT

Rezultati zadnje nedelje

Doma nismo imeli nobenih pomembnejših srečanj, razen dveh juniorskih tekem, ki so se končale:

Slavija: Jadran 3:2 in

Mars: Svoboda 4:4.

Važnejše so bile ožje tekme za državno prvenstvo. Tod pa so bili izidi naslednji.

Gradjanski: Hajduk 2:0. Tekma je bila v Splitu. Zmagalo je boljše moštvo. Gradjanski je igral bolj povezano in tehnično dokaj boljše kot domačini. Igrajo je prenašal vedno po hitrih krilih pred nasprotnikova vrata. Prvi gol je zabil v 42. minuti prvega polčasa Wölfi na predloček Lešnika. Drugi gol pa je dosegel Lešnik v 17. min. drugega polčasa iz 17 metrov. Graser je pa branil Lemešičevu 11 metrov. — Tekmo je sodil Madjar Rubint.

BSK: Jugoslavija 3:1. Danes se je posrežilo BSKu, da je po treh letih spet premagal svoja lokalnega rivala. Igra je bila živa in polna lepih potez. Jugoslavija je bila boljša v prvem polčasu, dočim je bil BSK v drugem. BSK je znal tudi svojo premoč izražati v številkah, kar Jugoslaviji ni uspelo. Gole so zabil: za Jugoslavijo Petrovič v prvem polčasu, za BSK po enega Vujadinovič, Nikolič in spet Vujadinovič. — Sodil je Ujvar iz Budimpešte.

Slavija (Sarajevo): Hašk 1:0. In spet novo zmago so pribelžili Sarajevani v svojo korist. V tekmi so premagali slabe Haškeve. Tekmi je prisostvovalo komaj 1000 gledalcev. Zmagonosni gol je zabil Tešančič že v prvem polčasu. Tudi Slavija ni predvedla skupne igre, vendar pa je imela med posamezniki dobre moči kar ji je prineslo zmago. Dobro je igral Zagorac. Tudi tej tekmi je delil pravico Madjar Lajoš.

Po nedeljskih tekmah je stanje državne tabele naslednje:

BSK	3	2	1	0	7:4	5
Slavija	2	2	0	0	2:0	4
Hajduk	3	1	1	1	6:4	3
Gradjanski	2	1	0	1	4:3	2
Jugoslavija	3	1	0	2	6:7	2
Hašk	3	1	0	2	4:11	2

Tekme naslednje nedelje za drž. prvenstvo:

pokopljejo v skupnem grobu. Marijin oče je res še isti dan pogrešil svojo puško. Starši so se silno prestrašili in takoj stekli na pokopališče, kjer pa mladega para niso našli. Pač pa so naslednji dan pri neki hiši v Bučeh vasi našli puško, v katere cevi je bil listek. Na listku je bilo napisano, da se Marija in Stanko ne mislija ustreliti, nego da si bosta poiskala smrt v Krki. Pozneje so našli na cerkljanskem mostu Stankov površnik in čepico ter Marijin plašč. Po vsem tem ni nobenega dvoma, da sta mlada človeka svojo napoved uresničila. Kaj ju je gnalo v smrt, ni znano. 7. t. m. bi morali iti Stanko Muster odslužiti svoj kadrovski rok. — Trupel samomorilcev še niso našli.

Program radio Ljubljana

Torek, 14. maja: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11. Solška ura: Življenje v Črni Reki in okoliških vaseh v minulih časih (M. Demšar) — 12. Jugoslovanski pevci in pevke (plošče) — 12.50 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Opold. koncert Radij. orkestra — 14. Poročila — 18. Vesel drobiž (plošče) — 18.40 Vpliv alkohola na mlado duševnost (dr. Stanko Gogala) — 19. Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Prvi Slovan v Vojvodini (prof. Kosta Kovačević, Bgd) — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarski pregled (D. Potočnik) — 20. Koncert slovenske glasbe. Sodelujejo: Radij. komorni zbor in pomnoženi Radij. orkester. Solisti: ga. Sokolova, gd. Rudolfova, A. Jarc in T. Petrovič. Dirigent D. M. Sijanec — 21.30 Vaški umetniki (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Citre igra Hebein Marijan.

LJUBLJANA

Birma v stolnici

Ljubljana, 13. maja.

Najbolj slovesen dogodek o binkoštnih praznikih v Ljubljani je birmovanje v stolnici, kjer podeli ljubljanski vladika vsako leto več tisoč otrokom ta pomembni zakrament. K birmi v ljubljanski stolnici ne prihajajo le ljubljanski otroci, nego prav mnogi tudi z dežele, zlasti oni, ki imajo srečo, da so si izbrali bolj petične botre in botrice. Za otroka s podeželja je prav imenitno, če se more pred svojimi vrstniki postaviti, da je bil pri birmi v Ljubljani.

Birmovanje v stolnici daje o binkoštnih praznikih našemu mestu čisto svojsko obeležje. Največje vrvenje je okrog stolnice, kjer se ustavljajo avtomobili in kočije, ki dovažajo in odvažajo birmance in botre. Vsi ljubljanski avto-taksiji so o binkoštnih praznikih mobilizirani za birmance in botre, tudi lepe kočije z gumijastimi kolesi imajo priložnost videti. Po ulicah srečava birmance in birmanke v slavnostnih oblazinjenih spremstvu botrov in botric, katerih zunanost je tudi vsa praznična. Iskreno veselje žari birmancem ob obraza in tudi botrom je videti, da je njih razpoloženje radostno. Videti je tudi kakšnega botra ali botrice, ki ima s seboj kar dva ali še več birmancev odnosno birmank. Vse pa je letos v tem oziru prekosil znani ljubljanski trgovec g. Olup, ki je v nedeljo dopoldne botroval nič manj kakor 11 birmancem. K takšnemu lepemu rekordu je treba g. Olupu prisrčno čestitati!

Največji naval birmancev in birmank je bil v nedeljo dopoldne, ko je bilo birmanih 1621. Popoldne jih je prejelo zakrament 525, danes dopoldne pa 227. Skupno je bilo birmanih letos v ljubljanski stolnici 2373 dečkov in deklic. Ta številka zadnja leta nekoliko pada, kar je pač razlagati s tem, da ne prihaja več toliko otrok z dežele k birmi v Ljubljano. Lani je bilo v Ljubljani birmanih 2563 otrok, predlanskim pa 3399.

I Magoličeva razstava v Jakopičevem paviljonu. Kakor je bilo pričakovati, je razstava popularnega umetnika naletela pri ljubljanskem občinstvu na topel odziv. Oboje, namreč priljubljenost Magoliča kot slikarja v najširjih plasteh občinstva in plemeniti namen razstave, je pripomoglo, da je razstava zelo dobro obiskana. Zlasti pa se more Magolič pohvaliti s tem, da si prihajajo ogledovat njegova platna tudi ljudje, o katerih bi človek res ne mislil, da bodo prestopili prag Jakopičevega paviljona. Preprosti ljudje, najrazličnejši stanov od ubogih kuharic pa do tovarniških delavcev hodijo med zidovi Jakopičevega paviljona in s iskrenim zanimanjem občudujejo dela mojstra, ki se je od naših likovnih umetnikov morda najbolj približa prirojenemu elementarnemu umetnostnemu čutu najširših slojev občinstva. V nedeljo dopoldne je slikar sam vodil obiskovalce po razstavi in jim na poljuden, mestoma šegav način, tolmačil razstavljena dela. Toplo priporočamo občinstvu, naj si ogleda to lepo razstavo, ki res zasluži obiska! Razstava je odprta vsak dan od 8 zjutraj do 6 popoldne.

Razstava Elde Piščančeve odprla

Ljubljana, 13. maja.

Menda se nobeno sezono ni bilo v Ljubljani toliko umetnostnih razstav, kakor ravno letos. Številnim razstavljajočim umetnikom se je v nedeljo pridružila še znana slikarica prof. Elda Piščančeva, ki se je s svojo razstavo zatekla pod gostoljubno streho Obrsnelove galerije na Gosposvetski cesti. Elda Piščančeva je razstavila 45 svojih del, ki nam nazorno pokažejo razvoj in stremiljenja te znane umetnice. Razstava je bila odprta včeraj dopoldne ob pol 11. Zbrali so se številni prijatelji likovne umetnosti, ki jih je nagovoril akademski slikar Šantel kot predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov. Govornik je orisal prizadevanja razstavljajočih umetnosti in poudaril, da je Piščančeva hodila v šolo pri slikarju Jakopiču. Pri njemu se je naučila upoštevati in ljubiti barvo, pozneje pa je svoje študije in izkustva izpopolnjevala še v Firenci in Parizu. Piščančevi so zlasti pri sreju kompozicije cerkvenega sloga, obenem pa je tudi odlična grafičarka. Na koncu svojega govora je prof. Šantel naprosil navzoče, naj si ogledajo razstavljena dela s prav takšno ljubeznijo, s kakršno so bila ta dela ustvarjena.

Ze prva dva dneva je mogla umetnica zabeležiti prav lep obisk svoje razstave. Razstavljena dela pričajo, da se je Piščančeva razvila v samostojno umetnico, ki ustvarja z veliko umetniško intuicijo. Podrobneje bo o razstavi spregovoril naš umetnostni referent. Občinstvu toplo priporočamo obisk razstave.

— Pri hemoroidih (zlati žili), zapeki, vrtoglavici, povzročeni po zapeki, prinaša uporaba naravne »Franz-Josefove« grenke vode prijetno olajšanje.

Reg. S. br. 15485/35.

I Neurje na binkoštno nedeljo. V nedeljo zjutraj se je nad Ljubljano razgrnil krasen pomladanski dan in zdelo se je že, da nam bo vreme za binkoštno praznike zelo naklonjeno. Toda že v dopoldanskih urah so se ljudje skrbče ozirali na temne oblake, ki so se jeli zbirati na jugovzhodu in se grozeče zgrinjali proti ljubljanskemu nebu. Kmalu popoldne se je skrillo sonce in že v prvih popoldanskih urah je bilo vse nebo zatrpano s svinčeni oblaki, iz katerih so švigali že prvi bliski, ki jim je odgovarjalo zamolklo grmenje. Kmalu po 3. pa smo v Ljubljani in okolici doživeli pravo pomladansko neurje s strelo in gromom. Vila se je močna ploha, ki ni prenehala prav do večera. Med ploho je ponekod padla tudi snega. Večino ljudi na ljubljanskih ulicah je ploha zatekla brez dežnikov. Poiskali so si zavetja po raznih lokalih in po vežah, kjer so morali vedriti dolge ure. Tudi marsikak birmanec in birmanka sta bila zmočena. Neurje je precej pokvarilo binkoštno razpoloženje. Proti večeru se je spet zjasnilo in včeraj smo imeli dopoldne kar zadovoljivo vreme. Popoldne pa so spet prepregli nebo sivi oblaki in megle, vendar niso prinesli nič hudega.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjiti trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) 31.

Iz Julijske Krajine

Zlata poroka. Na Volarjih pri Tolminu sta 7. maja obhajala zlato poroko Ivan Gaberšek in njegova žena Marija Kanalec. Poročila sta se dne 7. maja 1890 pred oltarjem M. B. na Hlovec, zlato obletnico sta praznovala pri podružnici na Volarjih, kjer je slavljenec ves čas življenja strežnik in cerkovnik. Za to izjemno priliko je prišel tolimski g. dekan msgr. Vodopivec maševati na Volarje. Njegov govor med v. mašo in lepo petje domačega zbora sta zelo povzdignila slovesnost dneva. Podružnica sv. Brikejca je bila polna in mnogo vernikov je pristopilo k sv. obhajilu. Vsa soseska se je veselila slovesnosti in vsi voščijo zlatoporočencema — saj sta oba še krepka in zdrava — da bi srečno in še v zdravju obhajala 60-letnico. Slavljenecema želimo tudi mi še obilo lepih dni in sreč!

Kmetijsko društvo v Vipavi. Poročali smo o slovesnosti v Vipavi o priliki povečanja Vipavske kletice. Naj dodamo še nekaj podrobnosti o delovanju kmetijskega društva, ki je lastnik kleti. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1894. Njegovo delovanje je bilo vedno usmerjeno v korist članov in vseh vinogradnikov v okraju, zato vneto skrbi za prodajo izbornega, pristnega vipavskega vina. Sedaj ima pod svojim okriljem 7 podružnic in 4 točilnice po raznih krajih dežele: v Trstu, v Postojni, v Idriji, v Cerknem, v Gorici itd. Zaradi poštenega in smotrnega poslovanja se krog članov in prijateljev stalno širi. Letos ima v zalogi še okrog 2000 hl. Cena gre že nad 2 liri za liter. Vsa zadnja leta je na jesen društvu začelo primanjkovati vina. Bojimo se, da bo letos še težje in ne bo mogoče ustreči pre mnogim odjemalcem.

9. maj. Dne 9. maja 1936 je bil slovesno proglašen italijanski imperij. Ta dan je postal državni praznik, ki poleg proslave obletnice velja tudi proslavi državne vojaške moči. Ta dan se razdele razna vojaška odlikovanja in nastopi vojaštvo v strunnih mimohodih. Kakor povsod v državi, smo tudi v Julijski Krajini dan slovesno obhajali. Vse delo je počivalo. V Trstu, Gorici in v vseh večjih krajih dežele so se vršile razne svečanosti in so nastopile vojaške sile, združene s fašističnimi organizacijami in skupnih mimohodih.

163 policijskih prestopkov. V mesecu aprilu so goriški mestni stražniki napravili na pristojno mesta 163 ovadb zaradi raznih prestopkov: po naše pravimo, da so stražniki napravili 163 kontravencij. Tičijo se te ovadbe prestopkov, ki so bili zagrešeni proti čestnemu redu, proti javni varnosti, proti avtomobilskim in kolesarskim predpisom in sličnim paragrafom, ki jih budno čuvajo mestni stražniki.

Najnovejša poročila

Položaj na bojišču

Pravega pregleda še ni - Bitka čedalje bolj ljuta
Nemci do Zuidersekega jezera

Bruxelles, 13. maja. V mestu je neprestano alarm zaradi letalskih napadov. Nemška letala neprestano letajo nad mestom, ki ga ljuto bombardirajo. Ljudje ne morejo več spati, njihovo obnašanje pa je junaško. Število smrtnih žrtev se bolj in bolj množi. Neko predmestje je čisto razdejano in ni v njem več nobenega prebivalca.

Važne vojaške operacije se razvijajo danes. Pravega pregleda vojaških dejanj ni. To zaradi tega, ker vojaška poveljstva ne izdajajo važnejših operacij. Drugič pa letala neprestano bombardirajo na obeh straneh vse vojaške položaje. Važna so vojaška dejanja na sektorju pri Albertovem kanalu, kjer so Nemci na enem mestu udarli. Zavezniške vojske Nemce hudo obstreljujejo z najtežjimi kalibri. Zaenkrat pa v Parizu pravijo, da se ni treba udajati prevelikemu optimizmu. Izborno delujejo zavezniške letalske sile na vsej fronti Rena, kjer angleški letalci obstreljujejo mesta z razstrelnimi in zažigalnimi bombami. Bitke postajajo čedalje bolj ljute.

Nemške oklopne divizije skušajo povsod predreti obrambno črto ob Moselli. Pri tem imajo strahotne izgube. Zavezniško poveljstvo izključuje, da bi mogli Nemci v frontalnem napadu uspeti.

Angleška admiraliteta poroča: Angleško brodogradništvo je ves čas dejavno, da bi Nemci hudo napadajo z bombami. Angleško brodogradništvo odbija vse sovražnikove napade in mu prizadeva velikanske izgube.

Angleži pomagajo nizozemskemu prebivalstvu, da se evakuirajo in ga vkrčujejo na ladje, da jih prepeljejo na Angleško.

Haag, 13. maja. V Haagu se vršijo ljute

bitke na cestah, v katerih napadajo nemške čete, ki se izkrcujejo s padali, podprte od nizozemskih narodnih socialistov in Nemcev.

Splošno pa se je položaj na bojiščih izboljšal. Nizozemska armada se je umaknila na drugo obrambno črto, kjer s pomočjo zavezniških čet nadaljuje z borbo in odbija sovražnika.

Berlin, 13. maja. AA. DNB: Iz merodajnega vojaškega vira se doznava, da so nemške čete dospele do nizozemske obale pri Harlingenu in do Zuidersekega jezera. S tem je končano zasedanje province Groningen na severnem Nizozemskem.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 13. maja. t. Francosko vojno poročilo od 13. maja zvečer pravi: »Nemške čete so danes nadaljevale z neprestanimi napadi v Belgiji in Holandiji. V Holandiji so Nemci nekoliko napredovali posebno v dolini ob reki Meusi (Maas). V Belgiji so pri Saint Trondu Francozi v glavnem s tanki izvršili na neprijatelja napad, kjer so mu zadali težke izgube. Nemci so se z vso silo borili v Ardenih, kjer so dosegli majhne uspehe. Naše lahke mehanizirane enote so pritisnile ob reki Meuse Nemce, ki so bili zavzeli neke točke, nazaj. Sovražnik je vršil posebno močan pritisk na Longwy, toda te napade smo ravno tako odbili kakor napade na Moselli in Saari. Vojno letalstvo obeh sil podpira pehoto pri napadanju in napada sovražnika. V teh napadih smo sestrelili danes 15 nemških letal, škodo, ki jo je danes povzročilo sovražno letalstvo v notranjosti države, je v vojaškem pogledu le majhne vrednosti.«

Odredbe pariškega župana

Pariz, 13. maja. Župan je ukazal, da se morajo odstraniti vse bakrene plošče s streh. Nadalje se morajo ubiti vsi luksuzni psi, katerih je 3 milijone, ki požoro na dan 100.000 ton kruha.

Ukrepi Anglije in Francije proti Nemcem

Pariz, 13. maja. c. Havas: Francoska vlada je izdala ukrepe proti Nemcem, ki žive v Franciji. V Franciji živi mnogo nemških emigrantov, med katerimi pa se skriva tudi mnogo agentov Gestapa. Zato je pariško poveljstvo izdalo naslednji ukrep:

Vsi Nemci od 15 do 55 let starosti se morajo jutri dopoldne javiti na pariškem stadionu Colombes, vse Nemkinje istih let starosti pa se morajo javiti v pokritem stadionu Cirque d'Hiver. Vsi morajo prinesiti s seboj hrane za dva dni in prtljaje največ 50 kg. Kdor biva izven Pariza, se mora s prvim vlakom podati v Pariz in se javiti v določenem zbirališču. Kdor bo nalašč zamudil, bo postavljen pred vojno sodišče.

Uradno izjavljajo, da je ta ukrep proti Nemcem potreben, ker se je izkazalo, da so razni emigranti najprej uživali gostoljubje, nato pa sodelovali takoj s padalci, ki se spuščajo z nemških letal.

London, 13. maja. AA. Reuter: Uradno sporočajo, da je angleška vlada podredila začasno internacijo vseh Nemcev in Avstrijcev med 16. in 60. letom, ki se nahajajo v vzhodnih pokrajinah. Nemci in Avstrijci bodo smeli potovati v omenjene pokrajine samo s posebnimi dovoljenji. Osebe drugih narodnosti se bodo morale vsak dan javljati policijskim oblastvom. Prepovedano pa jim je uporabljati kakršna koli vozila. Ostati bodo morale doma od 8 zvečer do 6 zjutraj. V izjemnih primerih bodo dobila posebna dovoljenja.

Zagrebska vremenska napoved: Delno oblačno.

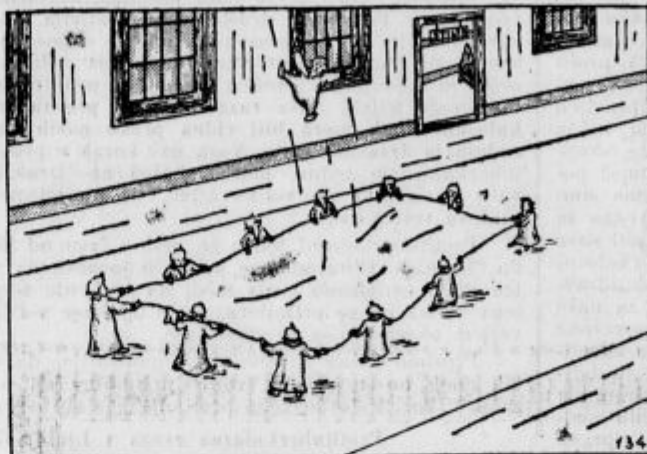
Zemunska vremenska napoved: Precej hladno in deloma oblačno v vsej kraljevini. Bolj jasno bo na severnem delu države. Tu in tam so verjetne krajevne nevihte.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(133) Za roke in noge so vlekli breajočega Poniglavčka na sredo hodnika in ga posadili na rjuho. To vam je bila velikanska rjuha! Kaj pa bodo sedaj z njim?

(134) Takoj bomo videli. Palčki so rjuho hitro nategnili in rrrrk je odletel Poniglavček v zrak, pa so ga zopet lepo ujeli in zopet poslali v zrak. Tako je šlo nekaj časa, hopla hop! To se je palčkom imenitno zdelo.

Borza

Denar

Ljubljana, 13. maja.

Zaradi praznikov je poslovala pri nas le belgrajska borza. Tečajnica vsebuje tečaj za New York v neizpremenjeni višini 54.80-55.20, nadalje pa zopet tečaj za Curihi 1228.18-1238.18 (din za 100 švicarskih frankov) in je torej tudi tečaj Curiha v primeri z zadnjim tečajem v četrtek neizpremenjen.

V zasebnem kliringu so ostali nemški čeki nespremenjeni na 14.70-14.90, dočim so grški boni beležili 28-28.50.

Devizni promet je znašal na belgrajski borzi 8.1 milij. din, dočim je bilo v efektih prometa 1.35 milij. din.

Vrednostni papirji

Belgrad. Državni papirji: agrarji 50.50 den., vojna škoda promptna 426-428 (427, 425), begunške obveznice 73-73.75 (74, 73), dalm. agrarji 63 do 63.50 (63.25), 6% šumske obveznice 62-64, 7% Bler. pos. (87), 7% pos DHP 102 den. - Delnice: Narodna banka 7.950 den., Prirodna agrarna banka (180 drobni komadi).

Prodamo

Darila za birmance in birmanke

kakor ročne torbice, denarnice, nogometne žoge, nahrbtnike itd., v veliki izbiri priporoča

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 8

V šol. Učitelj učeno razlaga: »Tako, dragi učenci, vidite, da je mogoče, da je tudi luna obljubena.« — Pa se oglasi navihaneč Mihel ter vpraša: »Gospod učitelj, kam pa gredo ljudje, kadar je mlaj?«

Kdor najbolj grozi, se najbolj boji.

Odkar se v teku zadnjih 39 let vrši v Ameriki kongres, je v tej dobi naredilo samo devet kegljavec perfektno igro 300 s tem, da je vsak po vrsti 12 krat podrl vseh 10 kegljev.

TEL. 2951

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Na morju

Berlin, 13. maja. AA. DNB: Križarki razreda »Southampton«, ki sta bili po današnjem poročilu nemške vrhovne komande potopljene na nizozemski obali, imata po 9100 ton in brzino 32.5 morskih milj. Oboroženi sta bili z 12 topovi 15 cm in 8 topovi 10.2 cm. Razen tega je imela vsaka križarka po 3 letala in po 700 mož posadke. Nemško letalstvo je včeraj potopilo še druge štiri neprijateljske ladje. En rusilec in ena transportna ladja sta se potopili neposredno potem, ko sta bili v polno zadeti. Dve drugi transportni ladji pa sta se potopili zaradi požara, ki so ga povzročile bombe. Skupno nemško letalstvo je uničilo za 10.000 ton sovražnih ladij, pri čemer se ne upošteva potopljene rušilce.

Odredbe proti padalcem

London, 13. maja. AA. Reuter: V svojem odgovoru na prvo vprašanje, ki je bilo vojnemu ministru Edenu stavljeno, odkar je bil imenovan za vojnega ministra, je Eden odgovoril, da je izdal potrebne narodbe vsem obla- voril, da je izdal potrebne narodbe vsem obla- trebne korake za slučaj, če bi Nemci poslali v Anglijo padalce.

Daladier v Belgiji

Bruselj, 13. maja. t. Bivši francoski ministri predsednik in sedanjí vojni minister Edouard Daladier je prišel danes v Belgijo na obisk k vrhovnemu poveljniku belgijske vojske kralju Leopoldu.

Daladier je prišel v spremstvu francoskih in angleških vojaških poveljnikov. Ker so v zastopstvo osebnosti iz angleškega in francoskega vrhovnega poveljstva, je verjetno, da je prišel Daladier v Bruselj zato, da se določi takoj enotno vrhovno poveljstvo nad belgijskimi, nizozemskimi in zavezniškimi vojnimi silami.

— Pri slabem teku, zaprtju črev po- živi en kozarec naravne »Franz-Josefove« grenke vode pokvarjeno prebavo in čisti črevesni kanal.

Reg. S. br. 15483/33.

Poročnik Heim

Vohunska povest iz časa svetovne vojne.

»Ne vem. Zapustila sta pokrajino in živela v oddaljeni garniziji. Ne vidimo jih nič več.« Poročnik je bil zadovoljen in se je oddal- jil s svojim vodnikom. V primerni razdalji je pogledal nazaj. Fourmanoir ju je s praga gledal, dokler nista zginila; nato se je obrnil proti ženi, ki ga je dohitela.

»Ali mi lahko pripraviš vrečo?« je dejal in vzdignil glavo. »Tokrat je šlo. To je policaj. Fritz-Poulet pa tudi. Ta klovn!«

»Ali si prepričan?« je vprašala.

»Da, nič neumnosti. Pomiri se. Preizkušnje ne bodo imeli. Neupoštevaj. Da bi me ustrelili. Zaprl me bodo do konca vojne. Ne bo večno trajala in ti veš, da sem trden. Morala me boš ti nadomestovati. Slednjič... je potrebno, da držiš kot jaz.«

»Malo potrpeti bo treba. Če bom zdrava, bo šlo.«

Med tem sta vojaka šla proti gozdu. Fritz je šel spredaj. Prišla sta v grad. Bil je trdno zaprt in moral se je mučiti, da ga je odprl.

»Kazal val bom pot.« je rekel in šel pred oficirjem skozi prtljaje do skrite obširne knjižnice, ki je bila z velikimi okni obrnjena proti parku.

»Sedite šef! Dolga pot je bila.«

Zaprl je vrata in se vsedel v naslonjač, ki ni bil preveč udoben. Pretegnil se je in vzdihnil.

»Ni najhujše kazati se pohabljenca. Na to se privadiš. Toda hujše je neprestano gledati neizrazen obraz, ko se pogovarja v jeziku, ki ga ne razumeš. Imam vtis, da nisem popolnoma uspel.«

»Je župan kaj prikrival?« se je oglašil Kompars.

»Da. To je vaša napaka, šef, da ga niste ozmernili. Pa to ni važno.«

»Sivar je v redu. Našel sem prostor, ka- mor skrivata. Dajte mi kartof. Hvala. Tu je.«

»Tako je naslednji dan po mojem prihodu so tisti prostor ogradili z žico. Zemlja je bila razkopana, drevo podrto. Niso mogli pospra- viti vse navlake.«

»To je pač, kar sem mislil.«

»Se več: v tej prazni hiši so naredili sve- toben znak za zrakoplove. Hišo so vso spraz- nili, na vrhu je pritrjena ta plošča.«

»Ali so dajali znake?« je vprašal Kompars vznemirjeno.

»Da! To je druga točka. Nobenega sum- ljivega trgovanja ni, odkar sem tu. Jaz in dva pomagača smo postavili aparat za poslušanje in smo dva tedna bdeli vse noči. Slišali smo le brnenje in ropot daljnjih avionov.«

»Ali je morda vaša prisotnost vse pre- prečila?«

»Da, v začetku so zaupali, da so se odrekli takemu početju. Prostor je preveč oddaljen. Aparat smo pa le postavili. Kajti niso mogli preprečiti nevarnosti, v katero so prišli nji- hovi francoski tovariši. Prepričan sem, da v tej luknji ni več nobenega poštnega goloba.«

»Ali morda veste od kdaj se tega več ne poslužujejo?«

»Preveč vprašujete. Mislim, da je nekako en mesec.«

»En mesec.« je zamišljeno dejal Kompars. »To bi nas privedlo nazaj do 15. maja. Opusti- tev terena bi se popolnoma razjasnila. Fritz, mi- dva sva sredi te zadeve. Zdaj mi govorite o osebah!«

»Dobro! Najprej neznatne osebe. Vsa vas se udeležena pri tem. Zemlja na ravnini je last sedmih kmetov, ki so dobro vedeli, kaj je z njihovim poljem. Njegova ureditev za pristaja- nje zrakoplovov je gotovo zahtevala pomoč vseh vaščanov; o tem se boste prepričali na

prvi pogled. Delali so pod vodstvom župana, ki je trd junaški, nekoliko zloben človek, rodo- ljub, vreden vsega občudovanja. Držali so se sijajno.«

»Da.« je rekel Kompars. »Sijajno. Ko bi se zvezali oni in mi, bi bili gospodarji sveta. A o tem bova drugi govorila. Povejte mi kaj o Gaillardovih. Ali ste bili kaj bolj srečni kot jaz pri svojih raziskovanjih v civilnem stanu?«

Kompars se je prvokrat po svojem prihodu ves razvnel. Govoril je živahno, poizvedoval o vsem mogočem. Fritz je počasi začel prazniti svojo torbo.

»Skoraj z gotovostjo trdim.« je dejal Fritz. »da vaš sum ni brez podlage in neosnovan.« Opisal je igrice, ki so jo otroci priredili z bom- bardiranjem in zaključil:

»Deklica je takoj pravočasno ustavila svo- jega brata. Toda prepričan sem, da mi je ta kretanja, ki jo je naredila, pokazala grad. Ta prizor mi je nekaj navdihnil. Osebnost letalca Jurija je tako zgovorna priča, da je tudi ta dva- najstletna deklica čutila, da postaja to tudi za- njo nevarno. Ali ni bilo več varno, da bi zamol- čal bivanje te osebe? Če ne bi tega storili, ni bilo nemogoče, da bi ga skrili. Zakaj? Če le še biva, je hodil in živel v tej deželi. To sklepanje se mi je tako vsililo, da sem se vrnil popoldne v ta grad in sem vse od konca do kraja po- večkrat prebrskal.«

»Zelo počasen si bil, prijatelj!«

»Šef, takoj vam navedem olajševalne oko- liščine v svoji zamudi pri opazovanju ki je bi- lo na videz lahko. Podčrtavam, da je bilo za to treba otroške nedolžnosti in izruha jeze, ob kateri so čisto pozabili na očetova navodila, da sem v dveh tednih le enkrat slišal izgovoriti ime našega človeka. Dodajam, da je vsaka sled — obleka, papirji, fotografije — v tej hiši zgi- nila; vse razen ene.«

Fritz je vstal. Vzel je prvo knjigo in jo

odprl. Bila je vsa raztrgana in s črnilom za- mazana. Bila je last starega tovariša.

»Želite pogledati.«

Kompars se je hitro približal. Vzel jo je v roke in se začel od vselega presenečenja ču- diti.

»Orit, vi bi že prej lahko to stvar odkrili.«

»Oh, šef, to je zgodba Kristofa Kolumba.«

»Očitno sta bila tu dva mladeniča iste starosti. Eden je po latinskih solah študiral filo- zofijo in teologijo. Drugi pa menda vojno aka- demijo v Saint-Cyru.«

»Da, šef. Odprite knjigo. Tam boste na ro- bu našli njuna imena. Prvi je Kristijan.«

»Ta je duhovnik.«

»Da. In drugi... ne bodite v skrbeh; to je Jurij Gaillard. V neki drugi knjigi boste do- bili označbo, da je bil učenec v Saint-Cyru.«

»Za hudirja!« je vzkljnil Kompars. »Pre- krasno! Evo na teh geometričnih načrtih je precej prstnih odtisov od črnih.«

»Jaz v tem ne vidim nobene uporabnosti.«

»Odlčno. Fritz, vi ste svoje dosegli. V vsa- kem slučaju ste izvršili svojo nalogo polagom- in temeljito. Vse ste naredili v nekaj dneh. Zdaj mi tu še poiščite v tej hiši ali kje drugje sveže odtise. Prišli boste za menoj v Saint-Quentin. Tam boste moj pomočnik poleg Langa in Kon- rada, ki sta pri generalnem štabu.«

Drugo poglavje

Prva Komparsova teorija

Torek, 13. junija 1913.

»Nikoli ne prideš prej, dokler ti človek vsaj desetkrat ne veli.« se je jezil Kompars nad služabnikom, ki mu je prinesel pivo in likerje.

Poročnik je bil med obedom raztresen in zaskrbljen. »Ali mislite, gospod kapitan, da bi mogla tu brez vsake nevarnosti govoriti,« je vprašal Strohberga.

»Seveda! Kakšna svečanost!«